

שאלות ותשובות הלכות שכורים

א שאלה. פורים שנתקדו שמים בעבים אי מותר לבר ישראל לצאת לחוץ ולהסתכל מתוך החלון :

תשובה. לכאורה נראה להתיר להסתכל בעבים בפורים דלית בהו משום בל יראה. דבבב"ג שפיר אמרינן שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים ושל נכוח. אבל אחרי העיון מצאתי דסברא מוטעת היא דעיקר הטעם של אבל אתה רואה של כו' הוא לפי שהרבר שהוא של אחרים או של הקדש אינו שלנו ואין אנו אחראין בו. גם אין בדינו למחות. והטעם הוה אינו שייך אצל עבים דהא של כל ישראל נינהו. כמאמר ז"ל לא נברא העולם אלא בשביל ישראל ומשום הכי אין החוסין למעלה מעשרה. דמעשרה ומעלה קנין של כל יהוד ויהוד בפ"ע היא. ודרשו על ונתתי נשמיכם בעתם שלא בפורים ולא בפורים שושן. גם יש בדינו למחות שאין לך כל דור ודור שאין בו צדיקים כרב שתייא ומצינו בירושלמי דמס' שכורים פעם אחת אירע בערב פורים שנתקדו השמים בעבים מיד נתעסק ר' שתייא כיושמעל ושם מסוה על פניו ואמר גלוי וידוע לפניך שלא לכבודי ולא לכבוד בית אבא שתייא אך בשביל צמאון גרוני שתייא מיד נתפורו העבים ונקחה לו חמה כל הלילה וכל היום. אם כן שפיר קאי ביה שלך אי אתה רואה. לכן זכינו לדין דאסור להסתכל בעבים בפורים דמים גמורים הם ולא דמאי להמין נוקשה אבל לראותם מתוך החלון כשהוא סגור מותר. מידי דהוה אצואה בעששת דמותר לקרות ק"ש כנגדה. וזה ברור :

ואחרי אשר זכיתי לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא אומר לכת"ה שלוקא ירעתי צדקתו ועוצם קדושתו. לא השבתי לו מאומה והייתי הושרו שלקפתני בהלכות הוא בא. באשר שאק אותי דבר שאי אפשר להיות. דמי חשיד קוב"ה דעביד מידי דאתי ביה ישראל לידי תקלה. ומלבד אשר ת"ל באתי בימים ומעודי לא ראיתי יום הפורים הקדוש שאין החמה בו במהרה ממבלי שום רושם ענן כי שמעתי גם מרבתי שקבלה בידם מרבני שכוראי שמששת ימי הבריאה ואילך לא ראתה עוד עין כל בריה שום עב וענן בי"ד באדר ובשושן במ"ו באדר :

ב שאלה. אדם כשר וירא שמים מוטל על ערש דוי בתולו המים ר"ל שקורין וואסר זוכט. ומרוב זריזותו מבקש מבני ביתו לעשות ערב פורים מחיצה לפניו כדי שלא יראוהו בפורים. ובני ביתו אינם רוצים לשמוע לו גם מורה הוראה אשר בעירו מוחה בידם ואומר שמנהג שמות הוא אך אינו נתן טעם לדבריו. ומהמת שהזמן קצר וימי הפורים ממשמשים ובאים. ילמדנו רבינו מה לעשות והדין עם מי :

תשובה. בדבר אשר שאל רמ"מ ממני יש פנים לכאן ולכאן. ואך אירא לנפשי להורות בדבר חמור כזה אשר שני דברים גדולים מקיפים אותו כעכנא. מצד האהרן נוגע לאיסור מים החמור מאד. ומצד השני איכא למיחש משום פסול נפש. אך מרוב חובתי אליו לא אבנע מדהשיבו כפי בינתי הקלושה :
מתוך תורף שאלתו הקצרה הבינותי שהחולה צריך בכל פעם לבני ביתו לשמוע ולעשות

כל בו לפורים

כולל

שאלות ותשובות שכורים

מערכת לפורים. אתה הראתה. הקפות. קדוש. יוצרות. הושענות. זמירות. תפילת נעילה להב הפורים. ושיר המעלות לילדת בצורים

גם אקדמות לפורים

סס עינים כמלות

מסכת פורים

פ

תלמוד שכורים

עם פירש"ה ותוספות מרובה ומהירש"ע

גם

הגדה ליל שכורים

זגם

סליחות לפורים

שאלות ותשובות

ולעשות לו כל צרכיו. ובשביל זה הם מסרבים לעשות מחיצה מבדלת בינו ובינם. להניחו מעל'ע ביחידות בלי עזרתם. ובפרט כי בלי ספק הדייטים הם ודאי דיני גמירי. ולכן אולם כפרתם. אך על הרב המורה תמהיני שנעלמה ממנו הלכה אין אומרים הטא כדי שזכה הנידך. וכי בשביל שצריך החולה אליהם יכשלו ח' באיסור מים. הם ליה לזרעה דאברהם ואלו נתן מעט לרבריו התרשתי. אבל כיון שאמר מלתא בלא מעמא. נראה דלא נחית לעומקא דדינא וגערתו בם היא רק משום זלוול שמוזול במצות שתיה. לכן ראוי להעבירו ולנדונו כדן זקן ממרא. אך בגוף הדבר נראה לכאורה להתיר דאי לאו הכי לא שבקת חיי לכל בריה. ויהיה כוונה כל אדם להטמין א'ע בפורים כדי שלא יראה אותו שום איש מאנשי ביתו משום כיתה וניעה דאיתניהו ביה. ואין גזרין גזרה על הצבור אלא א"כ רוב הצבור יכולין לעמוד בו. והו כובי רגלים מאי איכא למימר. דבתר שמא אזינן ולא בתר מעמא. ויהיה אסור לכולי עלמא להטיל מים בפורים נהי דבאנפי נפשיה יכול לסגור את עיניו שלא יראה. דאחרים מאי איכא למעבד. דמי רגנים הפקר הם ואית בהו משום שלך אי אתה רואה. אלא ודאי דבכה"ג ליכא למיחש. עוד יש סברא להתיר דכל עיקר טעם בל יראה הוא משום גדול האיסור דאיכא למיחש שאם יראנו יבא ליהנות ממנו. אבל הכא אין מקום לחששא זו דבלאו הכי אבר מן החי הוא. ואפילו בכל השנה נמי בדולו אינשו ממנו. ואין שום איש מישראל נחמד לעבור על עני איסורים גדולים כאלו בבית אחת. אך אחרי שובי נחמתי על כפרא זאת. דאי בעי מפיקר מימי' ושוב מותרים לשתות. ואיכא בהו שפיר איסורא דבל יראה. שוב מצאתי טעם אחר להתיר. דלענין נטילת ידים פסקינן דמים שאין הכלב יכול לשתות מהם פסולים כתורת מים. והכא נמי אין הכלב יכול לשתות מהם. דבתוך החולה יגנהו. ואם כן אין שם מים עליהם. אך אחרי כל השקלא וטריא ראיתי דמ"מ האיסור במקומו עומד. דסוף סוף בידי כלי של מים לא יצא. דכיון שהמים בעין בתוכו שפיר. ככלי של מים השבינין ליה. ומשנה מפורשת היא כלי שיש בו מים או שנשתמש בו מים אסור במגע ובמשא ובראייה בפורים. ואף דיש לסתור מטעם דחי נושא את עצמו ולא כלי אוקרי. יש להחמיר בנידון דידן דאיסור חמור הוא. וצריך לעשות מחיצה כביב החולה. ואין לחוש שמא תארע לו תקלה כשהיה מעל'ע בלא עור וכעד. דעומד מצוה לא ידע דבר רע. ובפרט כשמבקש בעצמו ומסתמא ידע בנפשי' שיש כח בו להיות יחודי :

ג שאלה. איש הם בעירנו הרבה לשתות בפורים שעבר ונשתכר מאד ובכל זאת ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. ואחר כך הפורים בא והתורה לפני ובמי' נפשו בבה מאד ובקש ממני ליתן לו תשובה על חטאיו. גם התנפל לרגלי ליתן לו עצה הגונה מה יעשה בשנה הבאה אם יארע לו שוב המכשול הזה. וכחמת שאין אני בקי בדברים כאלה העומדים ברומו של עולם. הנני מציע הדבר לפני ורובת'ה למען יקרני בחכמתו פשרא להחיות :

תשובה. הכי תנינן חייב אינש לבסומי בפוראי עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. וכיון שלא ניהנה הורה כלמאבי השרת. אין להסתפק שח"ל בעשותם הדבר הוכיח על כל איש מישראל. בלי שום תנאי. ידעו בודאי שיש ביד כל איש למלא החובה הזאת כי סוד ה' ליריאו. והדבר ברור בידי שהמקרה הרע הזה אשר קרה אך משום פשיעות הוא. והפושע הזה ראוי לעונש חמור מאד. בא וראה

שאלות ותשובות

האזה עד כמה החמירו חכמי שבורים בשתי' חד אמר עד כדי הקאה ואחרניא עד כדי שינה (שכורים ו' א') וכיון דאיתי למר עד הקאה ולמר עד שינה בודאי לא ידע עוד בין ארור לברוך. אך כיון שבא החומא בעצמו והתורה. יש להקיל מעט בעניו וכאסור עליו שלא ירחץ בכל השנה פניו ידיו ורגליו בין שרף. ולמנעו שלא יארע לו עוד מכשול כזה להבא. לא ישתה בערב פורים מ' שעות ומעלה שום משקה עד הערב שמש כדי שישנה בפורים לתיאבון. ובוזה בודאי תהיה תרופה למכתו. היין יכהן ויחליף רקתו. תתערב ותתבלבל עצתו. ישתכר ככל עדתו. לא יבדול בין ארור לברוך בחכמתו. ויזכה לראות את לוש במערתו :

ד שאלה. אחד מבעלי בתי העיר יש לו חוקה מכבר לירד בפורים לפני התיבה לומר אתה הראת. ובשנה זו נעשה כובס. ועתה גברו שבעה טובי העיר להעבירו כחוקתו לפי שאומנתו במים. והוא אימר שלא יגיה את חוקתו לאיש אחר. וכדי דלא ליתי לאצוויי שאלו את פי ולא הוה בידי. לכן אפנה אר כת'ה למען יורני פשר דבר :

תשובה. תמהני עליך אשר כל ר' לא אנים לך וכל הלכות שבורים שגורים תמיד בפוך. ששאלתני דבר פשוט בזה הלא זיל קרי בי רב הוא. תנן התם טעה בכל הברכות אין מעבירין איתו טעה בברכת המינים מעבירין אותו שמא ט'ן הוא. ולכאורה קשה למה לא היישנין גם בשאר הברכות שמא אינו מודה בהם. כמי בתח' מתיים שמא כיפר בתחית המתים וכדומה. אך התשובה על זה היא דכל ישראל בחוקת כשרות הם וגם מי שכופר באחד כן העקרים יאמר הברכה כתקונה דמה איכפת ליה. לאפיקי מי שמין הוא בודאי לא ירצה לומר הברכה שהיא קלה לעצמו. וזה ברור. ואם הענין כן בדבר שהוא ספק אצלינו ורק מאומנא מעבירין אותו. ק"ו בו בנו של ק"ו בעובדא שלפנינו של פרנסת האיש הזה במים הוא. ואיך יוכל לומר תפלה שהוא בזיון וקללה נמצאת למים. ואף אם יאמר אתה הראת ביחוד בפ' חוששני לו כחטאת. דבודאי לבו בל עמו. ואית בי' משום דובר שקרים לא יכון לנגד עיני ומכ"ש להוציאת הרבים ידי חובתם הם ותכילה לא תהיה כזאת בישראל. ולא בלבד אתה הראת כי אם גם תפלה אחרת שיסדו רבני שבוראי לפורים אסור לו להתפלל לפני התיבה. משום הקריבתו נא לפחתך. דהאי דאי בעל מום. היש דך מום גדול מזה שמתפרנס במים. הלא נודע לך מאמרם על ובשתיים יכסה רגליו. שלא להזכיר מעשה עני. והאיש הזה רוצה להיות ש"ץ ולהזכיר ע"י עצמו מעשה מים. הנשמע כזאת הגע בעצמך. וש"ם מפורש הוא אין קמינור נעשה כניגור. ואלו ישמני ראשי עירך בקולי יאיסו עליו בנדוי והרם שלא יבא כלל לביהכ"נ בפורים :

אחרי כתבי זאת מצאתי בפרוש בירושלמי שבורים. הכובסין וכל מי שאומנתם במים אסורים לבא בפורים לבתי כנסיות ובתי מדרשים ואף לא לבתי משתאות וקרקסאות. ואסמכוה אקרא נהרות ימחאו כף יחד הרים ירגנו. בני אדם שמכים בידיהם על הנהרות. יתפללו (אין רנה אלא תפלה) על הרים ביחוד. ובקהל לא יבואו. הרי דך בלדיא שאין לכובס הזה שום זכות עוד על חוקתו. והדין עם טובי העיר :

ה שאלה נחתום חדש בא לקהלתנו ורוצה לתרש מנהג חדש שלא היה בישראל עד עתה. והוא לעשות לחמניות של פורים שקורין המן מאשין מרובעים

שאלות ותשובות

מרבועים ולא משולשים. ולמלא אוהם בשומשמן. ורבים מרגנים עליו. ואומרים דפורץ גדר הוא :

תשובה. מאד נבהלתי בקראי את דברי כ"ת כי כבר שמעתי מיציאים לעז על אנשי קהלתו ואומרים שבמלו כנהגים רבים העומדים ברומו של

עולם. כאכילת לפת שקורין מיערין בלילי שבתות. אכילת דייסא בשבת. כרתי וראש כבש בראש השנה. עשיית קרעפליך בהושענא רבה. עשיית גגלים ויריית פילווז בשמחת תורה יציקת דריידלך בחנוכה. המאת המן בקלעפולך

וגראגס והתחפשות במלבושים נכרים בפורים שתיות יין צמקים בפסח. עשיית לחמניות של חמאה וטיוול על ההרים בשבועות. ועתה הם רוצים דהוסף הטא על פשע לשנות ממנהג אבותיהם. ולעשות המן מאשין מרובעים בפורים. אוי לאנשים שכך שומעות. ואוי לו לדור שכך עתה בימיו. הלא ידעו אם לא יבינו

שמלכד אשר כל מנהג ישראל הורה וזכר המנהג הקדוש הזה אכילת המן מאשין. אשר על כל פרוסה ופרוסה מקבלין שכר וכל פרוץ קשנים שלהם מלאים סודות גדולים אשר אין כל פה יכולה לספר. והנזכר בהם כנזכר בעיקר

שתיהם מלבד זה הלחמניות המרובעים האלו הייבין בציצית. כדון כל כסות בת ד'. כנפות. והמן מאשין לאו כסות לילה הם דמצותם כל היום. ואפילו אם קבלו על עצמם להמיל בהם ציצית. מתי יברכו עליהם. דלכאורה נראה דברכת

האכילה קדמת. דאכילת המן מאשין הדיר היא. ועשיית ציצית בכגון דא דבר חדש הוא ותדיר ושאינו תדיר הדיר קודם. אך מ"ם צריך הדבר עיון רב. ולמה

לנו להכניס עצמנו בכפפות כאלה במקום שאין צורך. הגח להם לישראל אם אינם נביאים בני נביאים הם. וככתמא היה כוס של המן הרשע כצלמם ודמותם

ואין לשנותם. אבל אותות השומשמן אשר רוצה למלא אוהם. דעתי נוחה ממנו. ומאן יהיב לן משופרי זופרי וניכלינהו. רק בתנאי שהיו משולשים. ואין זה דבר

חדש בישראל. דדכירנא כד הוינא מליא. עשו אויה אנשים בעיר מולדתי לחמניות כאלו ומצוה מן המובהר בהם. לפי שהשוכין משכרים הם. ומהני מילי מעליותא

דפורים נינהו. ותו לא מידי. דו"ש באהבה :

ו שאלה הגם שאינני מקפץ ח"ו בשום דבר מדברי חז"ל בכל זאת אותה נפשי מאד לדעת מה להשיב לאפיקורס עד דרשתי על והמן נדהף אל

ביתו אבל רחמי ראש ששפכה בתו עציץ של צואה על ראשו. כי רבו מאד בעו"ה בדורנו המלעגים על דרשות כאלה ואינם רוצים להאמין בהם. לכן יהי נא חסדו

להשיבני נכוחה על זה. למען יסבך פי דוברי עתק.

תשובה. היטבת לשאול בני. ובאמת לא רבים יחכמו בדבר אשר שאלת ועתה שמעני הנה לא נעלם ממך דמעשה של המן בפסח היה והנה אמרו

המן מן התורה מנין שבאמר המן העץ. ובעץ של אדה"ד נחלקו רבותינו וחד אמר חמה היה א"כ לדעת אותו מאן דאמר המן חמה היה והמוציא המה בפסח כופה

עליו כלי. ועתה יצא כאור משפט דבתו של המן סברה כאותו מ"ד המן חמה הוא. וכיון שראתה אותו בפסח כפתה עליו כלי. וקיימה הדין כהלכתו. ברוך

שברר בהם ובשתיותם :

ו שאלה. גי"ק קבלתי. ואחרי בקשת המליחה. מכת"ה אומר לפניו כשואל לא כמשיב שבעלמה מעיני רול"ם גמ' מפורשת דמס' פורים פ"א. פורים

שירדו

שאלות ותשובות

שירדו גשמים וכו'. הרי לן בהדיא דאפשר לירד גשם בפורים. הלא כדברי מר שאפילו יום המעונן בפורים לא משכחת לה. ולהלן באותו ענין ספר הש"ס מרב כדא

דנפיק לשוקא ביומא דפורים ואתי מטרא ורץ רב כדא בעינים סגורות לביתו. ואם כן להגם גער צי כת"ה בתשובתו היקרה (לעיל סי' א') באמרו כי שאלתי

שלא כהוגן :

תשובה. מעיד אני עלי כל אילי נביות. שבשעת אשר כתבתי תשובתי למר. לא נשכחה ממני הבריייתא שהביא רול"ם. כי הכנסת הזאת הקדושה

לא חמוש מנגד עיני ואני הונה בה יומם ולילה. אך כשם אין סתירה לדברי. דדין הבריייתא רק משום דרוש וקבל שכר הוא ופ'פולא בעלמא כדרך הש"ס

לפלפל אף בדברים שלא היו ולא יהיו לעולם. משום יגדיל תורה ויאדיר. דקוב"ה חדי בפלפולא דאורייתא. גם איכא למיחש שמא יהי דור שאינו ראוי לגם ויהיה

עולם כמנהגו נוהג. וירדו גשמים בפורים דבימות הגשמים הוא וממעשה דרב כדא אין ראוי כלל. דהא מבוסס הוה ולא חזי שפיר. דוק הישב בלשון הש"ס ותשכת.

רב כדא נפיק לשוקא ביומא דפורים. ולמה לא אמר סתם נפיק לשוקא בפורים. ומדהוסיף מלת ביומא ש"ם דלהורות קאתי לבל נטעה ונחשוב שבאמת ירדו גשמים

דוה אי אפשר. כמו שבארנו. אך מדפורים לילו כיומן לכל דבר. כבר נתבסם רב כדא משתיית הלילה. דצדוק נמור הוה. וזא פסיק פומ' סכסא עד דלא

ידע בין ארור לברוך. ופדהא לא ידע בין גשם לחמה נמי לא ידע והאי חירנא דיומא הרומה לטפות מטר כגשם אתחזי ליה ולפ"ו מיושב היטב קושיית התוס' שם

בד"ה דגברא ואין צורך לתירוצם הרהוק ע"ש וזו"ק כי קצרתו :

ח שאלה. עיר שכורה נכרים. ורק ישראל אחד מחזיק האראנדי גר שם ואינו מצא בפורים רק יין נסך. אם כותר לשתותו :

תשובה. היטבת לשאול בני. כי זה כביר נכספתי שתבא שאלה כזו לידי ואתירנה. ולפענ"ד אין שום מיהוש איסור בזה. כדפסקינן לענין

מ"ב אם אין קברי ישראל הולכין על קברי עכו"ם. ואין זה מצוה הבאה בעבירה. דגדוקה עבירה לשמה. ואתי עשה דשתייה ורחי ל"ת דין נסך. גם אמרתי בזה

פרפרת נאה מאוד. דכל עיקר איסור יין נסך הוא משום בנותיהם. ובפורים לא שייך האי גזירה. דבלא"ה חיתון אסיר בפורים. וליכא למיחש ב' משום לא

תתחתן. וזה נחמד מאד. ולולא דמסתפינא הייתי דן לפני רבותי שאפילו בעיר שרובה ישראל ויין כשר מצוי לרוב. אך המחוגים השודרים על תערובת מים

במשקים. טוב יותר לשתות בפורים יין עכו"ם שאינו מעורב במים. דלא חמיר איסוריה כל כך. ובפרט שאין אנו יודעין בברור אם נסך הוא. וספק שתייה

להקל. ומשום בנותיהם נמי ליכא ב' כמו שכתבנו. מסא"כ במים דאיסוריה במשהו עוד מצאתי ראייה חזקה לדעתי. מהאי עובדא דרב שכן שנודמן למערה של לוש

בפורים ומצא בה קותן מלא יין ושתייה ונשתכר (מס' שבוים פ"ב) ולוש עכו"ם הוה. ואבנותיו ודאי משום לא תתחתן איכא למיחש. שהפקידו עצמן לזנות

ועברו על העריות שנצטוו בהן בני נח. אלא ודאי דאין איסור בדבר. שוב מצאתי בס' שכורי אפרים בהדיא סעד וסמך לדברי. זה לשונו. אף מי שנוהר

כל השנה מיין עכו"ם. לא יהיה ממנו בפורים כשהוא חזק ואינו מהול במים. ויין של ישראל מעורב במים. דמים בפורים אפילו באלף לא במלי. ואיסורים

במשוה

שאלות ותשובות

במשחו עב"ל והודתי ברכת הודאה על שבונתי לדעת הגדול. ואעפ"כ אינני אומר רק להלכה ולא למעשה אם לא יסכימו עמדי רוב גאוני הדור :

ט שאלה. גר שנתגייר קודם פורים, ובעיר הזאת יש תקנה שקונים יין מקופת הקהל ומחלקים בחנם לכל אנשי הקהלה בפורים. ועכשיו טוען הגר שמתווייבים ליתן גם לו יין בחנם בפורים. דגם הוא חייב בשכרות כדיוקא דת"ק מן וכל הנלוים אליהם לרבות גרים (מס' שכורים פ"ב). והקהל טוענים הגרים לא הו' בכלל אותה תקנה. גם אומרים שאינו מחוייב כלל לשנות להלכה כרב שברן ומרוב ענותנותי אירע מאד להורות בדבר המור כזה. לכן אל בת"ה אשים דברתי. ולפניו אציע שאלתי :

תשובה. אף אם חבלי מדרות רבות סבבני עתה בדבר הכנת המשקים ליום הפורים העומד אחר כחלנו והכנה דליל דאורייתא בכ"ז פניתי אליך להשיבך על שאלתך ולהוכיח לאנשי עירך פשעם. מה שמוענים הקהל דתקנתם לא היה על גרים. מענת שוא הוא דאפילו לא היתה תקנה כלל מתווייבים ליתן לו בחנם כדאמרינן לגר בנתינה ולנכרי במכירה ועל מה שאמרו להלכה כר' שברן עתידים ליתן את הדין על שולזלו בכבוד התנא קמא אשר זכיתי להיות על קברו ובעיני ראיתי גדול הדור כבודו. וחכרני מימי נעורי בתלמיד אחד שהוציא מפיו דבר שלא כהוגן על הצדיק איסר האשלקי וזכר לטוט ונער בו מורי בנויפה ונהג גרוי בעצמו ל' יום. ומכ"ש שראויים האנשים האלו להיות בשמטתא לפי שדברו סרה בתנא קמא הקדוש. וגרים שווים לענין שכרות בפורים לכל בר ישראל. לכן צדקה מאד טענת הגר נגדם והם מתווייבים ליתן בכל שנה יינו ושקויו. אבל בפורים דהאי שתא חלילה ותלילה להם ליתן לו אף טפה אחת ואפי' שבר. דגר שנתגייר כקטן שנוולד דמו ומאן יהיב יין לתינוק בן יוסו הלא סבנה הוא לו ויוכל הו' למות עליו. והמירא סכנתא מאיסורא: ובהא לא שייך ה' שומר את גרים דאין סומכין על. הגם לכתחילה.

סדיקא להו שוית שכורים
הללו אוסרים והללו מתירים

מערכת לפורים

ליל פורים נקרא לשנתה. יד תינו עקרו נטויה. צעקה פבתים
וקריה הומיה. משתכרים בו מחשבתם רצויה: ברוך השותה דם
ענבים :

ישמחו בפורים ידידים ונעימים. שותות בצל גפן לילות פנימים.
יתענגו בו במיני מטעמים. משתכר בו נקרא צדיק תמים: ברוך
אוהב משקה ישראל :

נסדר פ"ב

פורים אוכלים לביבות ומענינים. ושותים ומריקים המנקנים:
ביום חג פורים:

פורים באים לבית חינו. ונותנים פכוס עין. ביום חג פורים:

פורים נשים בל יראה. פי מים אסור בהנאה. ביום חג פורים:

פורים רבש ויין יחד. ושותו וישפרו בלי פחד. ביום חג פורים:

פורים הוללות וצחוק עושים. ויין שרף שותים. ביום חג פורים:

פורים ועד לשותות ולהשתכר ואחר כל משקה לבקר: ביום חג פורים:

פורים וקנים עם נערים. ושותו וישפרו בשירים. ביום חג פורים:

פורים חבתין קודמין לנסכים. ויינות פמים גשפכים. ביום חג פורים:

פורים טובל פמים גויתו. אין פפרה לתמאתו. ביום חג פורים:

פורים יין מותר לנזירים. והפקר לענים ועשירים. ביום חג פורים:

פורים פלים ריקים אסורים. ובדקין במדקים וחורים. ביום חג פורים:

פורים לא יראה קד מים. ברית פרותה לעינים. ביום חג פורים:

פורים מקפוש נכרי ילפשו. הולכים ערומים ולא יתבוששו: ביום חג פורים:

פורים נהרות ונהלים יפרצו. פגול הם לא ירצו. ביום חג פורים:

הקפות לפורים

בְּדַמּוֹתֶיהָ: יְהִי כְבוֹד הַנֶּפֶן לְעוֹלָם יִשְׁמַח הַכּוֹרֵם בְּמַעֲשָׂיו: יְהִי שֵׁם הַיָּיִן
 מְבוֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: יְהִי הַדְּבַשׁ עִמָּנוּ כְּאִשֶׁר הָיָה עִם אֲבוֹתֵינוּ
 אֶל יַעֲזֹבֵנוּ וְאֶל יִשְׁשֵׁנוּ: וְאָמְרוּ הַשֶּׁקֶנוּ יָיִן גַּפְנֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ מִן הַצְּמָאוֹן
 לְהוֹדוֹת לְשֵׁם תְּפָאֲרֶתְךָ לְהַשְׁתַּבַּח בְּתַהֲלֶתְךָ: תַּיִן מְלֶךְ תַּיִן מְלֶךְ
 תַּיִן יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: הַדְּבַשׁ עִזּוֹ לְיִשְׂרָאֵל יִתֵּן הַדְּבַשׁ יִשְׁפַר אוֹתֵנוּ
 בְּשָׂלוֹם: וְיִהְיֶה נֹא גְבִיעֵנוּ לְרַצּוֹן לִפְנֵי אֲדוֹן כּוֹס. נִיְהִי בְּנִשְׂוֹא הַנְּרֹץ
 וַיֹּאמֶר לוֹט קוּמָה תַּיִן וַיִּקְיָצוּ אוֹתֵהֶיךָ וַיִּגְוֹסּוּ הַכּוֹסִים מִפְּנֵיךָ: קוּמָה
 תַּיִן לְשׁוֹתֶיךָ אֶתְּהָ וְהַדְּבַשׁ הָעֵד: קוּנִיךָ יִלְבָּשׁוּ מַסְוֵה וְשִׁבּוֹרֶיךָ יִרְנְנוּ:
 בְּעֵבֹר לוֹט עֲבֹדֶךָ אֵל תֵּשֵׁב פְּנֵי מִשְׁחֲרֶיךָ: וַאֲמַר בַּיּוֹם הַהוּא
 הִנֵּה יִינְנֵנוּ זֶה קוּיֵנוּ לֹו וַיִּשְׁקֵנוּ זֶה תַּיִן קוּיֵנוּ לֹו גְגִילָה וְנִשְׁמַחָה
 בְּשׁוֹתֵינֵינוּ: מִשְׁקָה מִשְׁקָה כָּל עוֹלָמִים וּמִשְׁתֶּה בְּכָל דוֹר וָדוֹר: כִּי
 מִיּוֹן יֵצֵא סוּבָא וְדַבַּר שְׂבוֹר מִפְּרֵי צִהְרִים:

אָנָּה תַּיִן הַשְּׁפִיעָה נָא . אָנָּה הַדְּבַשׁ הַנְּמִיאָה נָא . אָנָּה הַנֶּפֶן
 הַשֶּׁקֶנוּ בַּיּוֹם קְרָאֵנוּ:
 אָבִי הַשׁוֹתִים הַשְּׁפִיעָה נָא . בּוֹצֵר הַכְּרָמִים הַנְּמִיאָה נָא . גֶּפֶן
 פּוֹרְצָה הַשֶּׁקֶנוּ בַּיּוֹם קְרָאֵנוּ:
 דְּבַשׁ מְבוֹשֵׁר הַשְּׁפִיעָה נָא . הַיֵּן צֶדֶק הַנְּמִיאָה נָא . וַיִּי חַמְרֶתְךָ
 הַשֶּׁקֶנוּ בַּיּוֹם קְרָאֵנוּ:
 זְמוֹרֶת הַנֶּפֶן הַשְּׁפִיעָה נָא . חֲכָלִילוֹת עֵינַיִם הַנְּמִיאָה נָא . מַל
 שְׂרֵינַיִם הַשֶּׁקֶנוּ בַּיּוֹם קְרָאֵנוּ:
 יִקַּב תִּירוֹשׁ הַשְּׁפִיעָה נָא כּוֹס וְגְבִיעַ הַנְּמִיאָה נָא . לוֹט וְרַעֲז
 הַשֶּׁקֶנוּ בַּיּוֹם קְרָאֵנוּ:

מערבית לפורים

פּוֹרִים סַחַר בְּרִקְעַת הַשָּׁמַיִם . מְלֵא וְאֹמֵר לְחַיִּים .
 פּוֹרִים עָלַי לֹוּ בְּנִי . וְשִׁתּוֹ יָיִן מְעַדְנִי .
 פּוֹרִים פֶּה פְתוּחָה לְתוֹכָהּ . אֲשֶׁרֵי הָעַם שָׁלוֹ בְּכַתָּה .
 פּוֹרִים צְמָאוֹן וְרַעַב תְּרַעִים . בְּמַחְנֶה יִשְׂרָאֵל לֹא נוֹדְעִים :
 פּוֹרִים קוֹל קוֹרָא בְּרַחוּבוֹת . תְּרִיקוּ הַפְּדִים וְהַאֲזוּבוֹת .
 פּוֹרִים רַחֲצוּ בַיָּיִן רַגְלֵיכֶם . וְכּוֹס מְלֵא שְׂאוֹ יְדֵיכֶם :
 פּוֹרִים שְׂבוֹרֶת וְלֹא מִיּוֹן . בִּישְׁבָמֵי יִשׁוּרוֹן אֵין .
 פּוֹרִים תְּרַדְמָה עֵין פְּלִילִי . כִּי תַּיִן עוֹמֵד לְמוֹלִי .
 וַיְרַד תַּיִן לְמַעֲמָקֵי בְּמִנְהָ . עֵלָה יַעֲלֶה לְמַרְוֵמי רֵאשֶׁה . קְתַבֵּל
 וּמְלוֹאָה תִּלְעַג בְּנִאֲוָנָה . תַּחֲוֹג תִּנְנַע וַיִּמְעָדוּ רַגְלֵיךָ . בְּגִלָּה בְּרַגְהּ וְכוּ
 לֹא תִשְׁתֶּה מִיִּם בְּמַסְתְּרִים . בְּמַעֲשֵׂה תְּמִימִים בְּיַמִּי בֵּין
 הַמְּצַרִּים יָיִן וְדְבַשׁ חֲדָשִׁים לְבָקָרִים . יַחֲלִיפוּ כַּח וַיִּאֲמְצוּ בְּשָׂרִים .
 זֶה כּוֹס שֶׁתִּיחַנּוּ פְצוּ פֶה וְכוּ
 לֹא תִשָּׂא כּוֹס רִיק בְּיַדֶּיךָ . וְאֵל תִּמְסֹךְ מִיִּם בְּגְבִיעַ יִינְךָ . גֶּפֶן
 וְדְבַשׁ יִבּוֹנוּ עַל שְׁפִתֶיךָ . וְדָם עֲגָבִים יִמְרָא קַרְבֶּךָ : הַשֶּׁקֶנוּ וְכוּ
 אוֹחֲזֵי בְּיָרֵם כּוֹסוֹת מְלֵאִים . בְּאִיִּם לְסִלְדֶךָ שְׂבוֹרִים וְשִׁבְעִים
 מְרַקְדִים כְּאִדָּה בְּמַסְבַּת רַעִים . יִשְׂרָיִם יִשְׁתּוּ וּפּוֹשְׁעִים צְמָאִים .

ברוך הפורים מפח שלמה עליו ועל ישראל ועל כל פושקי שפתים

אתה הראת

אֶתְּהָ הָרָאֵת לְדַעַת כִּי תַּיִן הוּא הַמִּשְׁקָה אֵין עוֹד מְלַבְדוֹ: לְשׁוֹתָהּ
 דְּבַשׁ לְבַדוֹ הַשְּׁמַחָה כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ: אֵין כְּמוֹד בְּמִשְׁקִים יָיִן וְאֵין
 כְּדַמּוֹתְךָ

זמירות לפורים

כָּל מְקַדֵּשׁ פּוּרִים כָּרְאוּ לוֹ. כָּל שׁוֹתֵה יַיִן כְּדַת מְחַלְלוֹ. שְׂכָרוֹ
 הִרְבֵּה מְאֹד עַל פִּי כְּעֵלוֹ. אִישׁ עַל כּוֹסוֹ וְאִישׁ עַל מֵאֲכָלוֹ; אוֹהֲבֵי תַנּוּן
 הַמְחַכִּים בְּבִכּוּרֵי עֵנָבִים. בְּיוֹם הַפּוּרִים שְׁתוּ וְהִתְעַדְסוּ בְּאַהֲבִים.
 גַּם שְׂאוֹ יְדִיכֶם כּוֹסוֹת וְאָמְרוּ לְחַיִּים. בְּרוּךְ פְּרִי הַגֶּפֶן הַמְשַׁמֵּחַ לֵב
 וְעֵינָיִם: הוֹרְשֵׁי תְדַבֵּשׁ זֶרַע אֲבֹתָהֶם אוֹהֲבוֹ. הַמְאֲחִירִים לְצֵאת מִבֵּית
 הַמִּשְׁתֶּה וּמִמְחֵרִים לְבֹא. שְׂמַחִים לְשִׁמְרוֹ וְלַעֲרוֹב עֲרוּבוֹ. זֶה הַיּוֹם
 נִתְּלָה הַמֶּן נִגְיָה וּנְשַׁמְחָה בּוֹ: זְכְרוּ תּוֹרַת שְׁתֵּייה בְּמִצּוֹת פּוּרִים
 גְּרוּסָה. חֲרוּתָה לְיוֹם שְׂכָרוֹן כְּחֵבֵית בֵּין רַעוּתֶיהָ מִשׁוֹנֶפֶצָה. מְהוֹרִים
 יִשְׁתּוּ וְיִשְׁכְּרוּ בְּמֵאֲמַר כָּל אֲשֶׁר שָׁתָה. וְיִכַל תַּנּוּן מִן הַכֹּד מְרֹב
 כּוֹסוֹת אֲשֶׁר שָׁתָה: יוֹם מִשְׁתֶּה הוּא מְבוֹאוֹ וְעַד צֵאתוֹ. כָּל זֶרַע
 יַעֲקֹב יִכְבֹּדוּהוּ כְּדַבֵּר הַמְקַדֵּשׁ וְדַתּוֹ. לְהִשְׁתַּכֵּר בּוֹ וּלְשַׁמּוֹחַ בְּתַעֲנוּג
 אֲכֹל וְשִׁתּוֹ. כָּל עֲדַת שְׂפוּרִים יַעֲשׂוּ אוֹתוֹ: מִשׁוֹךְ כֶּדֶךָ לְמִסּוּבֶךָ
 חֵישׁ חוֹרֵשׁ וְרוֹקֵם. גּוֹמְרֵי לְיוֹם הַפּוּרִים שְׁתוּ וְשִׁכְּרָה לְתַקֵּם.
 שְׂמַחֵם כְּכּוֹס שִׁגְמֵם בְּאוֹר יִיגֵה תְּבַהֲלֵקֶם. יְרוּיֹן מִדְּשָׁן גְּבִיעֶךָ וְנִתַּל
 דְּבִשָּׁה תִשְׁקֵם. עֲזוֹר לְשׁוֹתִים בְּפּוּרִים בְּיוֹם וּבְלִיָּה עֲזֻמִּים.
 פּוֹסְעִים בּוֹ עַקְלָקְלוֹת וּמִשְׁתַּפְּרִים אֶקֶף פְּעָמִים. פְּגִיחֵם יִצְהִירוּ
 כְּאוֹר שְׁבַעַת הַיָּמִים. יַיִן חָמַר אֶהְבֵּת תָּמִים. יַיִן שְׂרָף שְׁתַּנִּית
 עֲזֻמִּים.

יוֹם זֶה מְכוּבָד מִכָּד יָמִים. כִּי בּוֹ יִשְׁתֶּה צְדִיק תָּמִים:
 כָּל הַשָּׁנָה תַּעֲשֶׂה מְלֹאכֶתְךָ. וְיוֹם הַפּוּרִים לִיִּיגֵה. פּוּרִים לֹא תַעֲשֶׂה
 בּוֹ מְקַאֲכָה. כִּי חַג הוּא לְפָרִי הַכְּרָמִים: יוֹם זֶה רֵאשׁוֹן הוּא לְיָמֵי
 שְׂכָרוֹן. יוֹם מִשְׁתֶּה יוֹם עֲבוֹדַת גְּרוּן. עַל כֵּן כָּל אִישׁ בְּיַמֵּינוּ יְרוּן

הקפות לפורים

מִדָּה צֶדֶק הִשְׁפִּיעָה נָא. נֹאד וְנִבֵּל וְהִנְמִיֵּאֵה נָא. סָף וְסָפֵל
 הִשְׁקֵנוּ בְּיוֹם קְרֵאֵנוּ:
 עֵסִים וְעֵנָב הִשְׁפִּיעָה נָא. פָּרַט כָּרֵם הִנְמִיֵּאֵה נָא. צְנֻצְנֹת
 וְצִלּוּחֵית הִשְׁקֵנוּ בְּיוֹם קְרֵאֵנוּ:
 קֶצֶץ וְשׂוֹר הִשְׁפִּיעָה נָא. רִסִּים יַיִן הִנְמִיֵּאֵה נָא. שׁוֹמֵר תְּחִבּוֹת
 הִשְׁקֵנוּ בְּיוֹם קְרֵאֵנוּ:
 הַזֹּמֵךְ שְׂבוּרִים הִשְׁפִּיעָה נָא. תִירוֹשׁ וְדִבֵּשׁ הִנְמִיֵּאֵה נָא. תָּמִים
 בְּמַעֲמוֹ הִשְׁקֵנוּ בְּיוֹם קְרֵאֵנוּ:

קידוש לפורים

יוֹם הַפּוּרִים וְיִכְלוּ הַיָּמִים מִהָאָרֶץ וְכָל צִבְאָם: וְיִכַל לֹשׁ בְּיוֹם הַפּוּרִים
 כִּדּוֹ אֲשֶׁר שָׁתָה: וְיִשְׁתֶּה בְּיוֹם הַפּוּרִים מִכָּל כִּדּוֹי אֲשֶׁר שָׁתָה: וְיִבְרַךְ
 אֶת יוֹם הַפּוּרִים וְיִקְרָא אוֹתוֹ: כִּי בּוֹ שָׁתָה מִכָּד מִשְׁקֵיוֹ אֲשֶׁר כָּתַר
 לְשִׁתּוֹת:

סברי סוררים ומורים ושבורים
 בְּרוּךְ אַתָּה מֹזְכֵר פְּרִי הַגֶּפֶן

בְּרוּךְ אַתָּה אֲשֶׁר מְכַר לָנוּ מִכָּל יוֹן. וְהִשְׁקֵנוּ מִכָּל דְּבִשׁ
 וְהִשְׁבִּירְנוּ כְּכּוֹסֵיתָיו: וְתַתֵּן לָנוּ בְּאַהֲבָה מִשְׁקִים לְשַׁמְחָה יַיִן
 וְדִבֵּשׁ לְשִׁשׁוֹן. אֵת יוֹם חַג הַפּוּרִים הַזֶּה זְמַן שְׂכָרוֹתֵנוּ בְּאַרְבַּעַה עֲשָׂה
 לְחֹדֶשׁ אֲסוּר לְשִׁתִּית מַיִם. כִּי לָנוּ מְכַרְתָּ וְאוֹתֵנוּ חֲרוּיֹת מִפְּרִי
 כְּרָמִים. וּמִשְׁקֵי כֶּדֶךָ בְּשַׁמְחָה וּבְשִׁשׁוֹן הִשְׁכַּרְתָּנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה
 מֹזְכֵר מִשְׁקִים וּמַעֲדָנִים:

בְּרוּךְ אַתָּה שֶׁהִשְׁקֵנוּ וְהִשְׁבִּירְנוּ וְהִנְמִיֵּאֵנוּ לְזִמְן הַחֹה:

זמירות לפורים

על שתי פוסות יבצעו תמימים: יום זה: אכול קביבות שתה יין עמים. פי תיין יתן לכל בו ישיש. אור פני מלך בשמן פתית. מרפא לנפש ואורך ימים: יום זה: לא תחסר כל בו ושתית ושמחת. וברכת את תיין על השוקחן ערכת. ישמה גם העני במנות שקחת. פי אסור בפורים פנים נזעמים: יום זה: הבוסות מספרים פבורו. וגם המרתף מלא חסרו. ראו פי כל אלה עשתה ידו. פי משתה הוא לבוערים וחקמים. יום זה

יום פורים אין לשכות. זכרו פריח הניחוח. יין מצא בו מנוח ושם ישנו ויחלפו פח: היום ישנו בני אמונים. והורים לדבש אבות ובנים. חקוק שברון על כל פנים מרוב יין אמיץ פח: יין מצא: ובאו בוקם בברית יחד. נשתה זנחה אמרו באחד. ופתחו ופצו פה אחד. ברוך הנותן לשכור פתי יין: דבר ביינו לוש השפור. יום הפורים זכור ושפור. וכל פדיו יחד לגמור. הזק מתנים בכן מנוח. יין: העם אשר נע בשכר תעה. ישכור לקיים מצות שתייה. לבל יעבר גם מקרה רעה. לא ישן ויתגל באהלו פנח: יין:

יוצר חדש לפורים

סוד כלים מכלים שונים. ומכר דעת מויגת מבינים. אפתחה פי בכח ורב אונים. לשתות כוסות המונים הכונים:

יבבן וישת לוש ביום ההוא:

אחד הוא תיין. בלעדו אפס ואין. נהה ייטיב לזקנים. רובב

שפתי

יוצר חדש לפורים

שפתי ישנים. הקל אויביו יהבלו. ואוהביו לעד ימשכו. זרש ותמן הרשעים. חבר נחשים רעים. טפש פחלב לבם. יין לא ראתה עינם. כד מים שתי. לדור דורים נכרתו: נכרתו ונשמדו פורע פתרום. ויהי לבני מדי למופת ואות:

וירא ישראל את הבוס

מדינה ומדינה כחוקתיה. נשפרים ונשתים משקוטיה. סוד טמא למים יצוהו. עצרת רסיסיו לארץ ישפכו. פרי הגפן כמחור יביאו. צנצנת הרבש לפיהם יסיעו. קונה ומוכר כמלונם. רוממות תיין בגרונם. שחר לשתות יקומו. תגומה וישנה יחרימו: יחרימו וישמידו כל זכר מים. ולא יפקד תחת השמים:

או נבהלו כל שואבי מים:

חסדי תיין אזכרה. ותהלתו בפיי אשירה. ישנים מתרדמתם אעירה. פבורו ברבש כל אמירה. לו הכח והגבורה. וחמתו כאש מהורה. משמת אנשים בחבורה. ומגרש דאגא ארוחה. מסוד חכמים מנוייה וגמורה יין אל תשתה במשורה. תרחב פיך ומלאהו באתון נורא. ומי שאשו בעצמותיו עצורה. עינו טועם טעם מיתה וקבורה. ותור עליו אינו עושה בשורה: חטאתו כסודם ועונו ככפירה: ותדבש לו שני במלוכה. חוט של חסד עליו משוכה. חלק יעקב הוא חבל נחלתו. רופא שברו ומחבש עצבתו מחירו מעט ורפה פעולתו לרוות ולשכר אחת דתו. לשמח נינים יוצרו עשו כיון אדום צלמו ודמותו ובמקום שאין יין כהלכתו. הרבש ממלא מקום שתייתו. והשותו מקנים כמשפט

מצותו

הושענות לפורים

למען יקבֵּיד . למען פרמֵד . למען לביבותֵיד . למען מעדנֵיד .
למען נגינותֵיד . למען סמדרֵיד . למען ענבֵיד . למען פרשנדֵיד .
למען צמוקֵיד . למען קערותֵיד . למען רעֵיד הרבים . למען
שותֵיד . למען תירושה הושענא :

אָבן שתֵיד . בית המֵשתה . גת דרוכה . דגים מלוחים . הין
צדק . וצחוק יראה . זוגל וסובא . תבית דבש . טבוח טבח .
יין שרף . בוס מלא . גוון ואגוז . מאפה תגור . נזיד עדשים . כיר
תבשר . ערמון זרים . פוצי פה . צלי אש . קבה ובטן . ראש
מחויק . שכורי אפרים תירוש ויצהר הושענא :

רחם נא קהל עדת שכורים . שלח ומלא גרוגם . והשקנו יין משתנו :
שערי המרתף פתח . ויינה הטוב לנו תפתח . תשפיענו
זמים אל תשפך . והשקנו מסך יישינו :

קול משכר משכר ואומר

מנויה וגמורה מסוד חכמי משתה . טוב לאדם שישתה
משלא ישתה :

שישי ושמוחו בעמחת פורים . ותנו כבוד לעדת שכורים .
פי טוב הין לעניים ועשירים : מפז ומפנינים לקרה . נגד ונשיש
ביקב ופורת . פי הם לנו עוז ואורה : אהלל ייני ואשמח בו .
ואשימה שתיתי בו . אנמיאנו בסוד עם קרובו ייני תירושי ארזה
בו : ניל בקל פה אריק גביעה . ובצואך עתק אשתה פדיך
בששון תנהלנו לביתך על חוקך ועל טעמך : ניל : גפן תחיש
משקה טוב . פי אתה שפרון עז ומוב . גבורים ישותך בפה טוב

יוצר חדש לפורים

מצותו . וכרוב ימיו פן נבותרו : טובים מנעוריו ימי וקנתו .
וכאחיו תיין השיכה תהלתו : ותיין שרף גם הוא אחריהם . פחום
וגבורת גלוח אליהם . שותיו פני להבים פניהם . טועמיו חיים נכו
פימיהם . מצוה מן המוכחר בו בשחרית . חלישות תלב סופו
להברית . להגים ילנה פי שניפי בגללם ישתוהו בכבלים . טרם
אכלם לו משפט הבכורה . ואחריהם פים שני מאבות מסורה .
בראש כל אוכל הואיסע ראשונה . ומאסף לכל המשקים כבודו
באחרונה . שלש אלה משקי נדבות : ישתו וישכרו בגים ואבות .
פוצים פה וממקאים גרוניהם . לשלשתם יחד מגמת פניהם .
אלה לאלה פושקים בפיהם . ואלה לאלה יאריכו לשוניהם . אלה
מרקדים בבני צאן ואלה מרגנים בגרון .
כפום על יד שכורה וקרא זה אל זה ואמר לחיים :

הושענות לפורים

הושענא

למענה יינגו הושענא :
למענה תירושנו הושענא :
למענה נפנו הושענא :
למענה דבשנו הושענא :
למען אמתך . למען בוצרך . למען גביעה . למען דגיה .
למען הינה למען ועודיה . למען וגייה . למען חרצניה . למען טעמך .

הושענות לפורים

הודו לנין כי טוב : גיל : דבש השקה נא המוני : כי אין כמות
בעיני . דגים יסובבך לפני . מי ימלל גבורות מעדני : גיל : הלא
באתבתו בחר בננו . דם ענביו השקנו . האדום האדום השפירנו .
כי לעולם חסרו עמנו :

גיל ונשיש ביקב ופורה , כי הם לנו עוז ואורה :

תפלת נעילה לפורים

כטועל החנוני את בית המטהם ולאו רוח ליתן בהקפה .

אתה גנותן יד לשותים וימינה פשוטה לקבל מעות . ותלמדנו
להתודות לפניך על כל הבוסות אשר שתנינו למען נחדל מעושק
ידינו . ותקבלנו בפיס שלם לפניך באישים ובגיהוזים . למען
משקולתך אשר הכינת . איזקין לצמאון גרוגנו . ואין מספר לתאות
חבנו ואתה יודע שאחריתנו שפרון וקיא צואה לפיך הרבית מים
בפוסנו . מה אנו מה ייגנו מה דבשנו מה שתיתנו בית נאמר לפניך
הלא כל השפורים באין לפניך ולוט בלא היה ונבל בבלי מדה
ובלשצר בבלי השבל כי רוב משתיהם תוהו ומספר גביעהם הקב
לפניך ומותר הבוס מן החבית אין כי הכל הכל :

אתה חבדת יין מרוש ותשפוך לתוכו מים לעמוד לפניך כי
מי יאמר לה מה הפעל ואם ישחת מי יעצור בעדך . ותתן לנו באהבה
את יום הפורים הזה שתייה ונמיצה לכל שפתותינו למען נחדל
ממעשה ידינו ונשוב אליך בכל רגע לשנות יינה בפה שלם ואתה

ברמך

3

נעילה לפורים

ברחמיה דרגים רחם עלינו כי לא תחפין בצמאון שפורים שנאמר
דרשו תנין בתמצאו שתוהו ביהויות קרוב ונאמר יעזוב שותה הרפו
ואיש ישראל מחשבותיו וישוב אל תנין ויחממהו ואל הרבש פי
ירבה לשנות : ואתה המונג ארף ידים ורב שקה ומרבה למסוף
ורוצה אתה בשתיית אנשים ואין אזה תפין בשניתם שנאמר
אמור אליהם חי אני אם אחפין בשנית השבור כי אם בשובו
מפיתו ושתה ונאמר שובו שובו מפתים ולא תרדמו בית ישראל
ונאמר החפין אחפין תרדמת סובא נאום המונג הלא בשובו
מקיא ושתה ונאמר כי לא אחפין בשנאי ממסך נאום המונג
והשיבו ושתו כי אתה ממלא מקד לישראל ומונג לשבמי ישון
בכל יום ניום ומבלעדיך אין לנו מונג ומוכר משקה בתקעה
אלא אתה :

שיר המעלות ליוקדת בפורים

שיר למעלות אשא עיני אל הערים מאין יבא ייני : ייני מעם
אונגארז גוי אחד בארץ : אל יתן בעמוד הנקה אל יניף לשונה :
הנה לא ינום ולא ישן שותה ישראל : יין שומרה יין צלה על יד
ימינה : יומם תנין לא יעזבה ותדבש בליקה : תנין ישמרה מכל צמא
יסגור את עיניה : תנין ימא פיה גרוגה מעתה ועד עולם :

מאקויער ונעסמילר ושאמפאנייר

תשתה לא סים
לא תשתה סים
סים תשתה לא

סים לא תשתה
לא סים תשתה
תשתה סים לא

אקדמות לפורים

בְּיַד סְרִיסוֹהֵי שְׁדָר לְאִתִּי יֵת וְשִׁתִּי עַרְמוּלָאֵי דְלִית
 דְּכֹן תָּא
 גְּמוּל אֲתִיב לָהּ קוֹבִיָּה פְּגִין לְעֵבְרָה עֵבִידָתָא
 תָּא
 בִּיהוּדֵי תָא בְּשַׁב
 וְנִבְרִיאַל מִלְּאֲבָא קְדִישָׁא בְּגוֹרַת עִירִין עֵבִיד לָהּ זַנְבָּה
 תָּא
 בְּמִצָּח
 גִּלְל בֵּן לָא עֲבִיאת לְמִיתִי קָדָם מִלְּבָא וְלִמְעַבְד לִיה
 תָּא
 דְּעו
 וְנִבְרָא בֵּר אֶהוּרִיָּרִי דְאֲבָא שְׁדָרַת לִיה לְקַבֵּל אֲלֵפָא
 תָּא
 חֲמָרָא שׁ
 דִּנְא מִלְּתָא דְלִקַּת בִּיה פְּגוֹרָא עַל דִּילְלָא בְּמַלְכוּ תָּא
 דִּנְא שְׁדָר לְחַבִּימִי דִּיהוּדָאֵי דִּיהוּדֵי נְבוּכַדְנֶצַּר
 תָּא
 מִירוּשְׁלָם קָר
 דָּא אֲתִיבֵי לִיה מִיּוֹמָא דִּנְדִינָא מֵאַרְעָא לִית בְּנֹדַע תָּא
 דְּעַתָּו דִּתְזוּר לְעִמּוֹן וּמִוָּאב דִּיתְבִּין כְּחֲמָרָא עַל
 תָּא
 דוֹרְדֵי

הקריב
 רעותה . רגון : נברא . שלחה לו לומר אחס עבד ושומר הכוסים אלל אכני היית : דסיפי .
 שסביא : דוקצין כחמרא . שיושבים בשלוח כיון על שמרו : יעוהי . וועליו : עיטא . עגס :
 בדנח . בדקר וערב : שים טעם . ניטן הדת : גניסת . משפחת שאול המלך : זמין .
 מלאך הביא לו שדית בחואר אסתר ועי"כ לא נטמאה הכדקת מבעילת אחשורש : לא
 אסמאל

שיר המעלות לפורים

הרח ואמחלמי
 ככל ואמיגיל
 לוש ועורכתא
 בלגמר ושגל

ורש וכר כת דילה חוץ

אקדמות לפורים

אֲקַדְמוֹת מְלוֹן לְאַחֲוִיא מֵאַחְשׁוֹרֵשׁ מִלְּבָא מִפֶּשׁ תָּא
 אֲוִלָּא שְׁקִילְנָא לְפִימָא כְּסָא דְחֲמָרָא וְכִדָּא דִּינְא
 שְׁרִפִּי תָּא
 אֲפִיק מֵאַנִּי דְּבִי מִקְדָּשָׁא וְשִׁתִּי בְּהוֹן אִיהוּ וְרַבְרַבְנֵיהּ
 וְלַחֲנִי תָּא
 אִיהוּ בְּקָרִי וְאִיהוּ בְּבִצִּינָא תְּרִינִיְהוּ אֲתַבְּוֹנֵי לִנְנֵי תָּא
 בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה קְדִישָׁא דָּא הוּא יוֹמָא יְקוֹרָא
 דְּשַׁב תָּא
 בְּהָא יוֹמָא דִּישְׂרָאֵל מְשַׁבְּחוֹן לְמֵאֲרִיְהוֹן וְעַסְקוֹן
 תָּא
 בְּמַעַם חֲמָרָא אֲנַצְוִי בְּשִׁפְרֵתָא דְנִשִּׁי וּמִתְעַסְקוֹן
 תָּא
 בְּזוֹ

ביר
 השיר הארמי הוא הלצעה כחגיגת אקדמות לשבועות סופר והלך כל פרטי עם פורים
 ע"פ מדרשו חז"ל בש"ס ומדרשים והרגום שני : לאחויא . לספר : חולא . בתחלה : ולחינתא .
 ומלגשו : איהו בקרי . משל צפי חז"ל והכונה שאם הבטל נואף גם אשתו מאסת : אנצווי .
 נחלקו ע"ד ופני הכסים : ערשילאי . ערומה : עירין . מלאכים . לא צביאת . לא רצתה .
 רעותה

אקדמות לפורים

הקריב לות שבע יעמוהי שאילתא דא מלתא
 רברב תא
 הדינא מכוכן דרג בריש דא הוא המן רשיעא בר
 חכד תא
 דא עימא יהיב ליה למקטל לנשתי ודנסב אתתא
 א וחרניי תא
 האי רשיעא אמר בגדיה למיהב ליה ברתיה
 לאנתתא ומקכו תא
 וכד פג ינא דמלכא ודכר ית ושתיה בדינא ושבע תא
 ומניה שים טעם למכנש ית פל עולמתהא לשושן
 בירג תא
 ואשתפחת תמן אסתר דהות מן נגיפת דשאל
 מלך תא
 וי צוח המן רשיעא בר תוא העינוהי האי שפיר תא
 זנא אחשורש עם פולחון ולא נייחא בהון דע תא
 זונגא דאסתר פייסיה בגין דטעים טעם בעולתא
 ובתור תא
 זמין ליה מלכא שרתא הלופא דאסתר בצלמיהא
 ודמו תא

זיהור
 אסתאב : לא נטמא : אליה . שמע דכריס : חוי . ספר : ואצטליבו . ונתנו : בסכרא
 דוכרנייתא

אקדמות לפורים

זיהור יקרה לא אסתאב ואשתארת זכאה
 בקדוש תא
 חשנו בנתן ותרש למיהב ליה למלכא סמא
 דמו תא
 חכים מרדכי אצית מליחון דהוה ידע בקל לשן
 לחישו תא
 חוי פתגמא לאסתר ואסתר למלכא ואשתפחה
 מלתא מהימנו תא
 חרץ להון מותא ואצטליבו ואשתפח בסכרא
 דוכרניי תא
 מפש אחשורש רפי ית המן בר המד תא
 טעם אתייהב למסנד קמיה ברחילו ואמתנו תא
 טמא המן חקיה ליה צלמא על לבא ברשיעו תא
 טהור מרדכי לא צבי למסנד דדיא פולחון נוכריי תא
 יעץ המן לשיצאה ית מרדכי וכל ישראל אומ תא
 ירהא אדר סדיק ליה בתר דאמיל נורלא וחספני תא
 ישראל עמא הדישא לאשמרא מתחות שמוא וכל
 אתרו תא

יובא
 דוכרנייתא . בספר הזכרונות : רבי . הגליל : טעם . דת : ואמתנותא ופחד : זכי . ראה :
 פולחן

אקדמות לפורים

תא יזמא תליתאי אזל ואכל קורצא בי מלכו
 תא כדבא בישא אמר אותי גוברין מתבררין בכל
 תא מדין
 תא כדבא לא יהבין למלכא ולא עבדו שום משמשו
 תא כד מתגיד דהון דבר מוהלין ופארעין יתיה בלא
 תא רהמנו
 תא כדון וכו' עבדו בישא דלא למכרט בשפן
 תא לא לקב דית אינון פלחין ואמרין דלית ביה מששו
 תא לכודא שתא מסקון בשיהו ופחי ומקללון בני
 תא כנשתא למלכו
 תא ליינא דיקון טמא קרין ומושדיו יתיה כמי מסאבו
 תא למשבק יתחון בארעא ביש ימטי לנא וסניא
 תא עויי
 תא מלכי ישפר עדה לגי תרכא דהון מארעך בקדא
 תא שע
 תא מן דא ייתון עסר אלף קנטרין רכספא לנניא
 תא דמלכו
 תא שמיא אתיבו ליה רשע כבר אקדימוך ישראל
 תא בתקדו דמשבן

מרא סולחן נוכרייתא . טונד כוכבים : לשמיה . לבלות ולהשמיד : ואלל קורצא . דבר לשון הרע : מתכדון

אקדמות לפורים

תא כדא דעלמא יעביד עמה מלחמתא ומרבו
 תא נטר מלכא עזקא מן ידוי ואמר להמן בנקשו
 תא נסיב דה כספא ותדין עמא ועביד ביה פרעו
 תא נבייא פולחו לא אהדרו לישראל בתיובתא כדא
 תא עזק
 תא נכשיחון אתמסרו ביה סנאת דגריע מנחש קדמיי
 תא ספרי אתפתבו לשיצאה ית ישראל עד זבולא
 תא בתריי
 תא עודתא דאחשורש דאתהני מינה עבדה דהון
 תא האיך
 תא סדא גלי לאתהו משמא דיקליו צדיקא למבטל
 תא דא גיור
 תא עובדא סח אלהו למרדכי בחלמא דהוא צדיקא
 תא וריש גלו
 תא עיטא יהב ליה לאלבשא שק ואפור אפוישי צלו
 תא פורפוריה בוע ולביש שקא ואתא עדקדם פרעא
 תא דמלכו
 תא פריסתקא שדרה אסתר למגור צומא לכל עמא יומן
 תא תק

צמית מתכדון . מפוזרים : כרגא . מכס : דבר . ק זכר : כשהי ופסי : הוא ראש י תיבות שבת היום ומסח

אקדמות לפורים

תא צמית אוקה היא ואעלת קדם מלכא בלא חרמנו
 תא צדיקת אתלבשת חנא ואושיט לה אח שורש שרביטא דמלכו
 תא צוח ואמר מה בעית יהיבנא לבר מבנין מקדשא בירו שלם כך
 תא קבל הנא אמרה ייתי מלכא והמן לארסטון די תקנית ושרו
 תא קביעין תקוון אוקה למחר דאעבד לבון סעוד
 תא רשיעא המן אתיהיר וחוי דא מלתא לאנתתיה ובני בי
 תא רבותא דעבדה ליה אסתר גרמה ליה קטלא ומו
 תא שנתא גדת ממלכא וחשדה למלכא על הזמנה לבר המך
 תא שדר למיתי ולמקרי קדמוהי ית ספרי דוכרני
 תא שמשי מוחס וגבריאל בותב דמרדכי אצל למלכא ממסא דמו
 תא תוה מלכא על דלא אתעביד עמיה שום יקר ורבו
 תא מאן בדרתא שאיל והמן אתי למימר דעביד למרדכי צליבו
 תא אמר מלכא סב לבושא וסוסא וארכיב למרדכי בשושן ביר
 תא האי שעתיא אודיקת ברתיה מחלונא ושדית עליה עציצא דצנא תא
 תא רשעתיה תבת ברישיה ואתחיל למנפל מרבותיה לשאול תתתי תא
 תא חרבונה חוי למלכא דאתקין צלבא למרדכי על דשזביה מגו מו תא
 תא רגז מלכא ואמר צליבו ית המן עליה על דמריר במלכו תא
 תא ויהיב רשו ליהודאי למקטיל ית עממא דאינון דהון גנו תא

חדו

אספה היום : ומשקן . ושופכן אוחו כמים טמאים : וסניא טויתא . וחטא גדול וכו' לנו .
 מלכו . עשתי : לאתרכא . לגרש : עוקא . טבעת : לשינאח להשמיר ולכלות : מורפוריס
 כוע . קרע את מעילו מוליו : פריסתקא . פקיד ומצוה : הרמנותא . רשות : לארסטון ושוחא
 לסעודה ומסכה אשר עשיתי : אתיכר נתנאה : חוס . תמה והתפלל : כליותא . ען לתלות
 עליו : אודיקת וכו' . ראתס כחו מן החלת ושפכה עליו ענין של צוה : תבת . טבה בראשו :

אקדמות לפורים

תא חדו יהודאי וצליבו בנותיהדמן מן פרשנדתא עד וין
 תא יומא דפוריא שפרעין למתני שבחי דתלמודי דרב ש
 תא צדיקא מסחריו עלי תפא דרב יינא דנטיר בי געון
 תא חמרא טבא לפום רבנן ותלמידיהון למקבע הלכתא פרב ב
 תא קלילן פומיהון פנשרא למפתח פרב פדא ולמסיימי פרב חבי
 תא חמשיין אינון אושפוזין שרירין וקיימין למשתי חמרא בבכ ש
 תא זכאין אינון דשתיין בהאי יומא יינא ודוב שא רבון רבון
 תא חמרא יגן עליהון וידמכון פלוט דערקמן נו סדום קרני

חוי . ספר : גנותא . טגאים ואויבים : חדו : שמחו : מסחרין : מסוכין על שולחן של רב
 יינא המשומר : אושפוזין : אורחים טובים : ודמכון . יוכו : לישן כלוט שכתה תן סדום
 ככפוכה :

גם אלה להכמי שכורים

אין מוקדם ומאוחר בפורים

שאלה. אכסנאי הדר בכפר וביתו כדובה באוכלסין והכין לעצמו קודם פורים שלש יורות גדולות של יין. ובפורים בהשבמה תיכף אחר קריאת אקדמות נפל ה שפת מים לתוך יורה אחת ועין לא ראתה לאיזה יורה נפלה. ורצה האחד להורות דבטלה האחת לגבי השנים. אך האחרים מעבבים על ידו. ולשלוח אחר מהם לקהלה הקרובה לקנות יין אחר אי אפשר. דאיכא למיחש שמא יתעכב בדרך ולא יקיים חזי מצות שתייה. לפי שהשטן מקמרג בשעת הסכנה. וע"י נכרי נמי אי אפשר דחוישינגן שמא ינסך דרך הליכתו. ועכשוו הם מצטערים מאד ובמבוכה גדולה. לכן אפיל תחנתי לפני מרן שישלח לנו תיכף ומיד תשובה נכונה כי הזמן קצר מאד :

תשובה. מה שרצה האחר להתיר כשום בטול. טעות הוא בירו ותלמיד שלא הגיע להוראה הוא. דמלבד שאין בטול בדבר שיש לו מתירין הני יורות קבוע נינהו וכל קבוע כמחצה על כחצה דמי. אך מתוך שאלתך אני רואה שלא זכית לראות ירושלמי דמס' שכורים מימך שאלמלא ראתי אותו לא נסתפקת כלל בנידון דידן דהכי גרסינן בירושלמי שכורים. אע"פ שאמרו חכמים מים בפורים במשהו. במקום שאין יין חי כי אם מוגז במים. מקיימים בו מצות שתייה ואין חוששין. ומפרש בנמ' שם דתנא קרא אשכח כרת אין אונס. אימתי מחוייבת השתייה להיות כרת. בזמן שאין אונס. אבל היכא דאיכא אונס מותר לעבור על דת. הרי לך בהדיא דבשאין יין אחר מותר לשתות יין שנאסר ע"י תערובות. ואל תדחה אותו בקש דלא פסקינן כירושלמי נגד הש"ס בבבלי דילן. דהא כברא הוא. דמי גרע מצות שתייה מפקוח נפש שאין לך דבר שעומד נגדו. ובכהאי גוונא ודאי אמרינן והי בהם ולא שימות בהם :

זכינו א"כ לדין דמותר להם לשתות מן היורות האלו עד דלא ידעו בין ארור לברוך. מיהו לצאת ידי ספק ולקיים מצות מן המובחר. נלפענ"ד שראוי להם לשלוח נכרי לקהלה הקרובה לקנות יין. דמשום נסך ליכא למיחש. דמלבד שאין לחשוד את הנכרי ע"ז. דלא שביק אינש היתרא ואתי איסורא. גם לא תהיה כלל שהות בידו לנסך. דבלי ספק ישתה בדרך ממנו. ואיירי דמריר למבלע לא פלט. מלבד זה כבר הורתי בסיעתא דיינא שיין נסך מותר בפורים (געיל ס' ח') ואין שום חששא בדבר. מיהו אסור להם להמתין עד שיביא. דמלבד שאין ספק מצויא מידי ודאי. כל שעתא ושערה רגל בפני עצמו הוא. ואין לה תשומין כל עיקר :

שאלה. מים על מומר שעבר עליהם הפורים אם מותרים בהנאה. אי נימא כיון דאתקיש פורים לפסח לכל דבר. בהאי נמי אתקיש ואמורים בהנאה כחמץ שעבר עליו הפסח. או דילמא שאני מים דותן מעם לפגם נינהו :

תשובה. המיה לי טובא על כה שצדד רז"מ להתיר מימו של מומר שעבר עליו הפורים כמעינא דנתן מעם לפגם נינהו. דאי הכי מינו של ישראל נמי ליתשר. ותו הא לא גרע נמל"פ ממשחו דהבי פסקינן לענין פסח. וגם אפילו אם אין למצוא מים אחרים אלא של אותו מומר אין להתיר מטעם זה. דהא אפשר ביין ובמשקים אחרים ומצוה מן המובחר בהם. כדרב שתיין דשלוה מס' שכורים. השוטה כל השנה תבא עליו ברכה. אך אחרי העין מצאתי כברא אחרת להתיר. דשאני מצה דלחם

עוני

שורת לפורים

עוני הוא. וקנסינן ליה לומר דליבטל המצוה ויאכל להבא והאי לחמא עניא ולא חמין דמעליא הוא. משא"כ הבא אם נכריהנו לבטל המים קודם פורים. ישתה יין וישתכר ככל ישראל קדושים. ולמה לנו להביאו ידיו שמחה כזו. אדרבא הלעיטוהו לרשע וימות. דיין חיים איקרי. ומים מות נינהו. ואין לסתור משום דמצות לאו ליהנות ניתנו. דכיון שמי שאינו מצווה ועושה נקרא הדיוט. לאו מצוה קעביד. ובודאי יהנה מסנו. וזה שוסר הפייסן במערבית לפורים. ישרים ישתו ופושעים צמאים. דהאי פושעים אעכ"ם לא קאי. דאי הכי פשיטא כאי קמ"ל וכי תעלה על הודעת דעכו"ם נמי לישתי אלא ודאי אמורין קאי. ורוק כי הדברים מתוקים :

מדרש הנעלם לפורים

פתח רב מנחם דמן כושי מאי דכתיב לנו שכר לאובד ויין למרי-נפש. האי קרא בפורים קא משתעי. הוא שלמה הביטא ברוח קודשא דעתיד יומא דפוריא למיהוי בעלמא. וישראל משתכרין ביה. להכי קאמר לנו שכר לאובד דישראל אובד נינהו דמתבררין בגלותא בני עממיא. כמה דאת אמר צאן אוברות היו עמי. והא שכר לאו שיקרא כמש כלישנא דבני נשא. אלא כל מידי דמשכרי. הכי קרי להו. ויין למרי נפש. למארי דנפשא. דישראל מארי דנפשא אינהו ושלטין בה למעבד פקודין דאורייתא. א"ל רב יינא סבא אי הכי אמאי כתיב נקמי הכי אל למלכים שתו יין ולרוזנים אי שכר. והאי קרא ודאי בישראל קא משתעי. דכל ישראל בני מלכים הם. אתיב ליה רב מנחם ודאי הכי הוא אל למלכים דאינן ישראל כדקאמרת שחו יין. למשתי יין קמעא. אלא לשכרא ולאורייתא עד דלא ידעי בין ארור לברוך. ולרוזנים. אילו ת"ח דידעין רזי דאורייתא לאיאי למשאל בפוריא אי שכר. דהוה עליהון לאתקנא יינא ודובשא ויינא שרפוטא תלתין יומין מקמי דפוריא. דהכי אוקמה כארי מתניתין. שותין ומבינין כל צרכי שתייה ושכרות שלשים יום קודם הפורים. ותיקין היו מתחילים להשתכר בפרום הפורים. והלכתא כוותייהו. פן ישתה וישכח מחוקק. דאי ושתה ולא ישתכר ישכח ית יינא. דיין מתחוקק אתקרי כמה דאת אמר במתוקק במשענותם אל תיקרו במשענותם אלא כמשנתותם. וישנה דין כל בני עוני. יעבור על דינא דשכרותא. דשכרות עוני מתקרי. כמה דתנינן אין השכרות מתקיימת אלא במי שעושה עצמו עני עליה. נשקה רב יינא סבא על רישא וא"ל בריך יינא דזכינא למשמע מפומך מדה כדא. ואי תיהוב לי רשותא אימא אף אנא מלתא חדרא. יהוב ליה רב מנחם רשותא. כדן פתח רב יינא סבא ואמר תא חזי כמה אית לבר גש לאודהרא דלא יפסוק פומיה ממשתי ביומא דפוריא. דהא שלמה מלכא אהר עליה ואמר בהדא פרשתא. פתח פיך לאלם. לאלם דא איהו דין דגבר אלמא הוא אליה דתתוק מיניה. ואל דין כל בני הלוקף לקיימא כל פקודין דשכרותא ואבורייהו דיינא וכל חילוי בני הלוקף איתקריין. דכר שתי לון בר נש אתחיקף הוה לגברא אחרא. ולהכי לא חיישי רבנן לזוגות ואמרי דאין כוס של ברכה מצטרף לרעה. דלכתר כל כוס אינש אחרנא איהו :

רב

מדרש הגעלם לפורים

רב דובשא דריש לה מהני ויין ישמח לבב אנוש אתם קרויים אנוש ואין אלה קרויים אנוש. והאי קרא ודאי בפורים קאי. דהא כתיב בתריה להצחיל פנים משמן ואימתי צחלתא דפנים. הו אומר בפורים. דכל אנפין בצדופין נוסראין מתקשטין. א"ל רב חמרא אי הכי אנוש כחציר ימיו מאי איבא לשימר. א"ל רב דבשא אין הכי ודאי הוא. ומדמי קא אמנא להאי דרששא. טב ליה לבר ישראל למתעסקא בבלי ימותי במיכלא ומשתי והכי קאמר קרא אנוש דא הוא בר ישראל יהי כחציר כל ימיו. דהרין חציר תוקפא דמיכלא ומשתי איהו כמה דכתיב חציר לקנה וגומא. לקנה דא הוא קנה דצוארא. וגומא דא הוא ושם. דתשמישתיה דמשקין איהו. ולהכי גומא איקרי דלישנא דשתיה הוא. כמה דכתיב הנמאיני נא מברך תא חוי עונשא דיוסף צדוקא לא הוה אלא על דאמר לשר המשקים והזכרתי אל פרעה. ואין פרעה אלא הרין חנוני דא יהיב מדיבילא סמונא לפרעה. ועל דבצא מיניה לארבורי יתיה באנפי חנוני למיהב ליה ייגא בפריא ולא סמונא בהימנותא ארענש על דלא אחרתי בשריה. דדינא כתיב בהלכתא דשבוריא. לוו עלי ואני פורע. ולהכי אתענש יוסף דאנושי ליה שרא דמשקים. דדין שרא דמשקים לאו איגשו הוה אלא מלכא דסמונא על משתויא ודאי. דכל מלי וסלי שרא אית ליה בשמיא. ואשתעי לן רב שתיין דאתחוי ליה בחלמא ואוהר ליה דלחוי דהור במשתיא. דלא לתעניש כיוסף צדוקא. אמר רב סגן אנא ירענין דעובדא דיוסף בפוריא הוה. קא מחויך עלוהי רב מיכלא רבא ואמר ליה שמיא מי לא קא קרית והנה גפן לגני. אימתי נפן קמי דאינשי אלא ודאי בפורים קא משתעי. למחר פנע בית לוש ברב גרגרן והוה קא שאל ליה מאי עכרית כהאי שעתא. אמר ליה אמרינא גצחוני בני גצחוני. ההוא כובסא דהנה כבס כולא שתא במיא וביומא דפוריא ביינא. קרי עליה רב כרא כבס בין לבושו. ותו ליכא והא איכא וברם ענבים סותה. וברם ענבים יין אדום משמע. וכבס בין אפילו לבן נמי איקרי: בר חוי רב משתי ההוא צלותי דעביד רב מנחם דמגן דבשא ליומא דפוריא חדי קצף כדרא. חדי להרין מערבית. אתה הראית והקפאת דליליא. וקצף לצנתי דיומי איגון ויצרות השענת ואקרות. דבליילא אצחלתא דשתיה היא ומצונית מקמי דשברינן. ברם בצפרא כבר שבורי יין אנו ותנן שבור אסור להתפלל. ומאן דקם בשפרפרא ולא נטיל תיקף טדי דמשברו לפימה אלא עביר צוניה. עליו נאמר ססור פין משתותין גם תפלזו תועבה. א"ל רב מנחם ארבא להכי קא עבירנא להווא צלותי דפוריא. דחוינא בני גשא דכפנין ביומא בין ביר צלותי דיומי מבי יומא דכפרא. דלכולהו תנן אית צלותין וליומא דין לית כלום ומחידנא דלא ויתון לידי מבשול ואתו לאצלווי. להכי תקינית לון צלותי דין. וכיון דאיתנייהו להווא תיב לא יהוי להון חשקא בתריהון. כראמר מר אינו דומה מי שיש לו פת במלא למי שאין לו פת בסלו. אוהו ליה רב משתי ואמר שפיר קעברית. שאל רב סגן מ"ט לא עבדינן פורים תרין יומי משום ספקא דיומא א"ל רב מנחם אשתעי לי אבא דביומי בעא חד מן חבריאי למעבר תרין ימי פוריא ולא שבקו ליה רבנן דאית בהא משום לא תסיג נבול רעך. ומאן רעך דא פורים דשושן. וכאה איהו מאן דשתי ביומא דפוריא לחוד כשאר אינשי בכלוא שתא. וכאה חולקיה ועדביה לעולמיא:

יצוב פתגם לפורים

יצוב פתגם. דלוש מסדום. גרפו רבבן שבו

שתי אנא. מהננא. דובין לעניין ועשי

הביתוהי. לגו מוהי. נגיד ונפיק גס דגו

במי דבשוקא. ויין שרפוקא. ותיקן דגור ובעו

שתא וסבא. מה בהביתא. ועמיה ירין נחו

משקין שתא. בלא פסקא. ונלקן ליה דמטמ

בעית מגיה. ית ייגה. ובתרתיה דובשה ומי פי

יזעי הלכתא. מיכלא ומשתא. משופרי שופ

מא חיא. לילמא. יתרכון וקא מישיח

אמר עליהן. במלין דיון. וקא יתחשבון חק עפ

ישתון פנן. חקים ורבן. ישופון עינוהי חמ

רעותן רב ואפנא צהב. יגהרון פגדר צפ

לי הב חמרא פמא דאתאמרא. במסכת פורים ושאר ספ

ויהון עדנא. לגו נפ שתנא. קבסומי ביומא דפו

ירי יתו. ננא פדוהן. פכן ליה נמטי אפ

ואח"כ אומרים יין שמעתי שמעך צמאתי וכו

פלינו לש פוח

כוס שלם

תם ונשלם כל בו לפורים
משמח רב עניים ועשירים

ה
ה
ה
ה
ה
ה
ה
ה
ה
ה
ה
ה
ה

מסכת פורים

ט

תלמוד שבורים

עם פירש"ה ותוספות מרובה ומהרש"ע

נתחדשה ונכתבה מהרש מהרש מסכת זו וניתוספו בה
כמה חידושים בנ"מ ופירש"ה ותוספות מרובה ע"י
השיכור הגדול מהור"ר ברזא מחביות :

ועתה מכסו כס הגהות ותוספות חדשים מכסו מרי

לנסרי דדכנא ראש סכרי אצריס סגלון מוס' משקס

מק"ק י"ז וסגלון מוס' דס ענכ מק"ק כורס יע"ע

גם

הגדה לליל שבורים

מאד המפורסם בחכמת השתיה נצר נחמד

כנזע יין

גם

סליחות לפורים

מחד מרבנותא דרבני קשישאי י"ע

אור לארבעה עשר פרק ראשון

אור לארבעה עשר. פרק ששני ארבעה עשר. בודקין תימא דקתני צדיקס גבי מים בשלמה דקרי לנכרי אור פ"ד שקורין למומא סגוי נכור : בודקין. בגמרא מפרט טעמא מן הכתוב ומן החלוקות בגמרא פריך ל"ל למיתני חלוקות: כל. בגמ' מפרט האי כל לחתיי מאי : גמ' מ"מ. דמים בפורים זריקים צדיקה: מי פירות. מי משקין הגשם מפירות צער ל"ל בגמ' : לא מלא יין. זריזות הוא כגמ' : פורים. מפיס רמונים. הולך לאחוי קרא דלי בלא קרא סוג מלי למימר דפסין לאו מי פירות הוא טע' והכרי' יספו פסין ט"ה לליך טמיי דכ"ח קא פרי' דמשני מי דגש לאו מי פירות הוא ומשמע דשאר מי פירו' סף דמשכרי נמי אסור כמו שמוסין צמדות אשכנ"ז שקורין ככא"ד ויין : למזון שוממין. מפי מורי סזקן שמשתי למזון סס שמן ומתחלף להם סס שמן לשוממין ורע' למורי דמלא' אגב אורח' קמ"ל דמקור לפורים היס וביס מזבין לפסות מהן מלייתא לצבות ולהמניית שקורין כל"ל סמן מאש: אשכנ"ז דשאר אשכנ"ז ספתח : השתא דלמית להכי. דיומאין נמי בשכר : סאי מי פירות. דלמר ר"ח שאין ואלא כהן ידי הוכחו: ה"ג מי פסוח' ומי אגסין. שיש מקומ' שפושין מהם משק'. הנה ושור. כן דרך הכנה צבדיית' שלח למיתני הכל: סוכה נהרג צפורי' ח"ס דנ"ג לולא פמי' נכאן דלכרי ג"כ חייב צבתי' ולקמן לא הוי אלא כהמס' חיה וטוף וכי תימא הנה ובייר איכא למפקד מאי שייך דהאי שייך : נאמר כלן. אלא סוכה נהרג ולמחר להלן אלא המן : מכדי פורים הוא. ותנן צמתייתון אור לארבעה עשר בודקין את המים משני שמתחייב לשתות יין : מאי טעמא יכנס ליה חלב כיון דחלב הוא

אור

לארבעה עשר בודקין את המים מן הבתים וכן החצרות. כל מקום שאין מכניסין בו מים אין צריך בדיקה : גמ' מה"ט אמר קרא ובער' הרע מקרבך ואין רע אלא מים שנאמר והמים הרע' אמר רב חמרא מי פירות אסור לשת' בפורי' מ"ט אמר קרא לעשות אותם ימי משתה ושפחה ואין שפחה אלא ביון שנא' ויין ישמה לבב אגוש מתיב רב יונא לא מצא יין ישת' עיסם ועיסם מי פירות הוא שניא מין הרקה מעיסם רמוני. שאני עיסם דאיתק' ליון דבת' גבי הדדי תינה עיסם מי דבש מאי איכא למימר שאני מי דבש דמשכרי אי נמי מאי דבש דבש דבור' דלאו מי פירות נינהו ואי הכי מי פירות דהיינו י"ש לתסרי וכי תימא ה"ג והתני' השותה י"ש בפורי' יוצא י"ה אלא מהוררתא כדשינין מעיקר' ומסייע ליה לרב שתייא דא"ר שתיין כל המשקין המשכרין אדם יוצא בהן י"ח בפורים ואפי' מי פירות ואיקלע רב כדא לנבת למזבן שוממין אשכח לרב יונא כי הוה קאי ותלי אעיבר' דדשא ובעי מיניה מהו לצא' ידי הוכחה בפורי' בשכר א"ל לאו הן ורפיא בדיה עד כי אהא רב דנא ואמר בשכר נמי יוצאין א"ל רב כדא מנא לך הא א"ל כקרא אני דורש אל י"ש תשת שומע מינה בשכר נמי יוצאין השתא דאתית להכי האי מי פירו' למעוטי מי פסוחים ומי אגסין ואלא הא דהני' לא מצא יין ישתה עיסם ולא קתני נמי שכר תנא ושירי' מאי שירי' דהאי שירי' שירי' וי"ש יתוב רב שתיין ור' סברא נהרג בפורי' נאמר כאן כרע גבל ונאמר להלן אשר החיל' לנפול מה להלן פורי' אף כאן פורים מכדי פיר' הוה מ"ט יתבה ליה חלב הוא

הוא דלכוד פורים ויש לישב בנותק דהא דקאמר אור י"ד אמרין לקטין יין כרנס על פורים עד שישכרו. וזו חילוק דאי לא כרנס קאי ואחר כניאל יעבר המים וק"ל : בד"ה נמי כוונ' סיי' ישראל מנזיזים מזון כרנס כל ימות וכנס על פורים לנס כ"י יש לרקוק מאי קשה לנו להכוס' וכי לא יין עכשו טעו' גרס לנס לישביל' לשתות בפורים ירעו ידעו חיובם דזו וכל' תלמוד ערוך כוונ' טעו' לשתות ישראל למעט כל סוכה כולם צמתי' כדו שיכא לנס ממת צמתי' עד שישכרו וא"כ קשה לנו ויש לישב בנותק כרנס על פורים וזו וזו כוונ' טעו' שישכרו יעשו ישראל כל דוחא וידעו כהו"ס : ז"ל כפי קא קרא לנו מאי וזו טעו' טעמא דקתני צדיקס גבי מים בשלמה לנבי חמך ספי' דלא בדיל' מיהי כוונ' שהא חל מים בשלמה פנייה שפיר דלא בדיל' מני' חלל כפירי' מ"ט וי"ל דלא פלוג ופוד י"ל דפסורים נמי לא בדילי מני' דקא מלכרי לפסוי ולכזבי : ועיסם מי פירות נינהו. תימ' למה לי לרב יונא לאקטוי מצרייתא ממתניתין סוכה מלי לאקטוי דקתני בודקין את המים ופי' ס"ד מי פירות נמי אסור ליתני מי פירות נמי וי"ל דניח' ליה לאקטוי מצריית' דקתני כדיל' מלאקטוי ממתני' יהוה לך' למיפק מדיוקא : סיפורא נהרג בפורי'. אית ספרים דלא גרסי להו. ואין למחוק הספרים דככרי לא גרס גבמה דתנן צמתי' דתי' בשמיה: סאי מסמא יכ"ל ליה חלב. מלאן גרא' לר"ס דככרי סמתא' אלא שרע' צמתי' דמנז' לשתותו יין נשכרו מדקא פריך בגמ' מאי טעמ' יכ"ל ליה חלב

אור לארבעה עשר פרק ראשון

וקשה כיון דפורים הוא מנא שקלת ימל חלב והא תנן בודקין את המים וי"ל שפסאילו אותם מנכרי פכיה : לפי שגרס לירשאל. תימא וכי הוא גרס להם לשתות יין ומקור' לא שמו יין. י"ל דכפי קאמר רב חמרא טעו' גרס להם לשתות יין בפורים הרבה עד שישכרו משא"כ בשאר ימות הסנה שאסור להם לעשות כן: קמ"ל וכי תימא לתני חלוקות וכו' בתים. וי"ל דאי סוכה חתי חלוקות ס"ה מאי חלוקות מן הכתובים שבהלכות אלא החלוקות לא יבדוק להכי חתי צמתי' וחלוקות לאשמעינן דלפילו בחלוקות נמי יבדוק : חו"ס חרסי' ע"ל גבי הנהר בפורים. וז"ל הו' סוף לופנ לרס וי"ל טעם שאסור לשתות מים בפורי' חשבינן להו כיוס סזס. כאלו אינם כלל כפולס. ואין להקשות :הא איכא' סכתא' שמהא תממוד פלוג נחשול על יס לפוכטו דנפיש רוחהיס על שמבזין אותו כיוס סזס. דנקמיין דפערב פורים סמך לחסכה מסבירין שרו

הוא שאל שלא כהוגן והיא נתנה שלא כהוגן הוא שאל שלא כהוגן שנא' מים שאל היא נתנה שלא כהוגן שנאמר מים שאל חלב נתנה. אמר רב שתיין עין שנתלה בו המן של גפן היה שנא' ויתלו את המן על העץ ונאמר מעץ הגפן עץ עץ לגורה שוה. א"ר חמרא ראויה היה המן לתלות באילן סרך ומפני כה זכה לצפן לפי שגרם להם לישראל לשמוח בפורים. מן הבתים ומן החצרות. למה לי למיתני בתים ל"ל למיתני חצרות צריכא דאי תנא בתים הוה אמינא דוקא בתים דבפניו הוא אבל חצרו' דלאו בפניו הו' לא קמ"ל : כ"מ שאין מכניסין בו וכו' האי כל לאתויי מאי לאתויי מרתף. ת"ר המוציא מים בתוך ביתו בפורי' צריך שיתן עליו עפר עד כמה עד כדי חפישת הכלב: מ"ר מ"י מי שיש לו בור בחצרו בפורים חייב לבטל בג' מחיצות ואילך : גמ' תנן אמת המים העוברת בעיר אסור לילך ער שפתה בפורים. עד כמה ירחיק. פליגי בה רב שתיין ורב שבתן חד אמר ארבע אצות יחד אמר כמלא עיניו. מאן דאמר ד' אמות סבר לא גזרינן ראייה אטו שתייה ומאן דאמר כמלא עיניו סבר גזרינן ראייה אטו שתייה. אמר רב אמת המים עוברת בו אמר ר"י לא שנו אלא בצלולין אבל בעבורין לא מעטא מאי דלכא אתי למישרי מיניה וביון דעבורין הן לא גזרינן מסייע לרב דנא דאמר רב דנא מותר לילך על שפת הנהר בפורים מ"ט דלא חזי למישרי. ואמר רב דנא מותר להפליג בספינה מלא חביות יין ע"ג הנהר בפורים מ"ט לא שביק היתרא ואביל איסורא: ת"ר פורים שירדו גשמים יסכרו אדם בתוך ביתו ואוכל ושותה ושמה לבו ואם יצא לחוץ עובר בלא תעשה. מתיב ר"ה לא יראה לך שלך אי אתה

מהרש"ע

קאמר סתם בודקין אור ל"ד דהא צמתי' ואפוי' ולכזבי' כזס אהרנס עלא סוף גרס לנס לפסודי ממון כרנס שחיסוס לכבוד פורים ויש לישב בנותק דהא דקאמר אור י"ד אמרין לקטין יין כרנס על פורים עד שישכרו. וזו חילוק דאי לא כרנס קאי ואחר כניאל יעבר המים וק"ל : בד"ה נמי כוונ' סיי' ישראל מנזיזים מזון כרנס כל ימות וכנס על פורים לנס כ"י יש לרקוק מאי קשה לנו להכוס' וכי לא יין עכשו טעו' גרס לנס לישביל' לשתות בפורים ירעו ידעו חיובם דזו וכל' תלמוד ערוך כוונ' טעו' לשתות ישראל למעט כל סוכה כולם צמתי' כדו שיכא לנס ממת צמתי' עד שישכרו וא"כ קשה לנו ויש לישב בנותק כרנס על פורים וזו וזו כוונ' טעו' שישכרו יעשו ישראל כל דוחא וידעו כהו"ס : ז"ל כפי קא קרא לנו מאי וזו טעו' טעמא דקתני צדיקס גבי מים בשלמה לנבי חמך ספי' דלא בדיל' מיהי כוונ' שהא חל מים בשלמה פנייה שפיר דלא בדיל' מני' חלל כפירי' מ"ט וי"ל דלא פלוג ופוד י"ל דפסורים נמי לא בדילי מני' דקא מלכרי לפסוי ולכזבי : ועיסם מי פירות נינהו. תימ' למה לי לרב יונא לאקטוי מצרייתא ממתניתין סוכה מלי לאקטוי דקתני בודקין את המים ופי' ס"ד מי פירות נמי אסור ליתני מי פירות נמי וי"ל דניח' ליה לאקטוי מצריית' דקתני כדיל' מלאקטוי ממתני' יהוה לך' למיפק מדיוקא : סיפורא נהרג בפורי'. אית ספרים דלא גרסי להו. ואין למחוק הספרים דככרי לא גרס גבמה דתנן צמתי' דתי' בשמיה: סאי מסמא יכ"ל ליה חלב. מלאן גרא' לר"ס דככרי סמתא' אלא שרע' צמתי' דמנז' לשתותו יין נשכרו מדקא פריך בגמ' מאי טעמ' יכ"ל ליה חלב

מסק

מהרש"ע חו"ס ד"ה בודקין ק"ל אמאי לא קקפו סוכה' קוסיא טעמא מזה מאי

אור לארבעה עשר פרק ראשון

מגוף עיטו. ה' יום סגור את עינו כדמיון הנפת
 כהריון וה' יום כן כפי שלל לפסוק כל כל יראה
 וכלימה ומה' מתני לה הכ' לאשמיין דלשמיים
 נמי עובדין על כל יראה: מקסמ' ליה חסל. מסדר

ה' יום סגור את עינו כדמיון הנפת
 כהריון וה' יום כן כפי שלל לפסוק כל כל יראה
 וכלימה ומה' מתני לה הכ' לאשמיין דלשמיים
 נמי עובדין על כל יראה: מקסמ' ליה חסל. מסדר

אחה רואה אבל אתה רואה של אחרים
 ושל גבוה כי כמו לארעא כדרייה
 רמאי שנאמר והארץ נתן לבני האדם.
 וכנא לך דמצוה לסגור אמר רב חמרא
 שנא' לך עמי בוא בהרדך וסגור דלתך
 עד יעבור זעם אל תקרי זעם אלא זרם
 ואין זרם אלא כמזר שנא' זרם מים עבר.
 ורב שתיין אמר מהבא נאמר יעבור ואין
 העברה אלא במים שנאמר זרם מים עבר
 והא בין נמי כתיב העברה שנא' כגבר
 עברו יין האי בגברא הוא דכתיב רב כדא
 נפיק לשוקא ביומא דפורים והוה אתי
 כמרא והוה כגוף עינוהו ורהיט לביתיה
 מאי קרא עוצם עינו מראות ברע ואין רע
 אלא מים הרעים מכדי כגוף עינוהו האיך
 הוה מצוי רהיט שאני רב כדא דגברא רבה היא ארתחיש ליה
 ניסא. א"ר שתיין גשמים בפורים סימן רע לשונאיהם של ישראל
 ששל למה הדבר דומה לעבד בקשמו' ליה הכא לרביה ובא
 רביה ושפך לו קיתון של מים על פניו: (בר'ג') המזיק יין
 של חבריו בפורים רבי שתיין משלם תשלומי כפל: (ג'ג') רבי שתיין
 כאי עבדיתיה אלא אימא הכי רבי שתיין אמר משלם תשלומי כפל
 מ"מ דרב שתיין חדא משום היוץ פמונא וחדא משום ביטול מצו'.
 רב שברן מחייב ארבעה דברים נזק צער שבת וברשת נזק היינו
 קרא צער מפני שכל ישראל שמרם ומראוהו עצוב. שבת השבתת
 שבתה. בושת בושת שכנו היינו צער היינו שבת אלא צער ביטול מצוה לימא רב שברן
 דלא כמתניתין אין רבי שברן תנא היא ופליג: אתמר פור' אמור בתפל דבי רב שברן ורב
 יינא אמרו חייבי' בהפלה מ"מ דה"ק אילימ' משו' שכרו' נצלי והדר נשתי אלא משו דלא
 לימ' ותן מל ומטר ורב יינא מצלי והכי מצלי יין ושכר. האי דנהית קמיה דרב שתיין בפורי'
 אמר ותן מל ומטר וגער ביה רב שתיין א"ל טי לא שמיע לך הא דרב שברן אמרו ליה
 תלפידיו רבינו והלא כבר אמר משיב הרוח שאני שאדה מהוכרח מאי הוה עלה א"ר כדא
 כבר נמנו רבינו דבי ר' שתיין על דבי ר' שברן ואמרו דמצליגין ותן מו' מהולכת' ותן יין ושכר:
 פרק ב' תכל' חייבים בשתייה אחד-אנשים ואחד נשים ועבדים ושפחות ר"ש אומר אף
 בהמה חיה ועוף: (ג'ג') הכל חייבים בשתייה מה"מ א"ר דנא א"ק והימים האלה נזכרים ונעשים
 ואין זכירה אלא בין ש אמר זכור את יום השבת לקדשו מה זכירה האמור בשבת בין אף
 זכירה האמור בפורים בין רב כדא אמר הא לא צריך קרא אתיא מק' מפסח מה פסח דלא
 הוה הצלה אלא משעבוד לגאולה הייב בשתייה יין פורים דהוה הצלה סמיתה לחיים אינו
 דין שחייב בשתייה יין בין למר ובין לפר אין לי אלא שתייה שכרות מנא ליה בשלמא
 לה"ק מרהוה מצוי למכתב נזכרים ונעשים

ל"ל אם אינו ענין לשתי' תנהו ענין לשכרו' אלא לרב כדא מנא
 ליה אמר לך רב כדא שכרות לא צריך קרא שכרא הוא א"ר כדא
 בא וראה כ"מ שאתה מוצא הצלה שם אתה מוצא הצלה ושכרות
 ומנא ירעינן מנא ומלוש. נח ניצול ממבול נאמר וישת מן היין וישכר
 לוש ניצול מהכב' נאמר ותשקין את אביהן יין ונאמר אחריו ולא ידע
 בשכבה ובקומה אי הכי גבי פסח נמי שאני גבי פסח דלא הוי
 הצלה אלא משעבוד. וא"ר כדא אותו יום ששתה נח יין פורים היה
 נאמר כאן ויחל נח ונאמר להלן ונח מאויביהם מה להלן פורים
 אף כאן פורים וא"ר כדא אותו יום ששתה לוש יין פורים היה ואע"פ
 שאין ראוי לדבר זכר לדבר איכא אמ"ש שכבתי אמש בנימט' הכי
 הוה ר"ש אומר אף בהמ' היה ועוף. בכאי קא מפלגי ת"ק סבר
 קימו וקבלו עליהם ועל זרעם על זרעם ולא על בהמתן ורב שברן
 אכר' א"ק וכל הנמוס עליהם לרבות בהמה חיה ועוף ואיך וכל
 הנלוים לרבני' גויס ואיך לכתוב הנלוים וכל למה לילרבו' בהמ'
 ואיך וכל לרבות עבדים ושפחות ואיך וכל הכל במשמע איכא
 דמתני' לה הכי ת"ק סבר מאן דאיתנייהו בכלי' איתנייהו בשתי'
 ומאן דליתנייהו בכליה ליתנייהו בשתייה ו' שברן סבר אתי' מנח'ו
 מנחה משבת נאמר כאן בימים אשר נחו ונאמר להלן למען ינח
 שורך וחמורך מה להלן בהמ' חיה ועוף אף כאן בהמה חיה ועוף:
 ת"ר כל המשכר בפורי' זוכה ורואה הוה גפן ביופיה ועוד תניא לעול' ימכור אדם כל מה
 שיש לו ויקנה יין לפורים א"ר שברן פסע' א' היתיה מהל' בדר' ופורי' ה' ולא היה לי לשותות
 יין ונצמערתי עד מאור ונעשה לי נס ונזרמנתי למעיה א' ומערה של לוש היתה ומצאתי
 בה קיתון מלאה יין ונשתברתי כי נח נפש' דרב שברן נפק לוש לאפיה ואמר אשריך מני
 אשריך: אתמר שכרות בפורי' רב שתיין אמר עד הקא' ורב חמרא אמר עד שינה מ"מ
 דר' שתיין א"ק שתו ושכרו קוין מ"מ דר' חמרא. גמר קוחה קוח' מאד' נאמר כאן קוח' ונתת
 יין ותיר' יקח לב ונאמר דהלן קוח' ויפל עליו תרדמ' ויקח וגו' מה להלן שינ' אף כאן שינת:
 (בר'ג') כל חייבי טבילות שהגיע זמן טהרתן בפורי' טובלין בין וסופת גזיר שותין ואין
 חוששין: (ג'ג') מה"מ א"ק תרתי בין את בשרי אל תקרי תרתי אלא טהרתי וסופת
 וגזיר שותין ואין חוששין סופת מנל' א"ק אחר תשת' מים אבל מקמי הכילא וגזיר מה"מ א"ד
 שתיין א"ק והימ' הראשונים יפלו אלו ימי פורים שאין גזירן נוהג בהן. ת"ר העלה בשרי'
 מותר להשקותו מים תנן הכל חייבי' בשתייה יין כאי לאו אפי' חולה לא בריא אבל
 לחולה מאי לא א"ה הכר לאתווי מאי לאתווי חרש שומע וקטן תרע דאל"ת הכי הא כתיב
 גבי דניאל ובשר ייין לא בא אל פי דניאל' בפורי' היכי הוה עבד' אלא שאני דניאל' החולה
 ה' שנא' ואני דניאל נהיית ונחלית רופא תודה בפורים מותר להשקותו מים א"ר כדא לא
 שנו אלא חולה שיש בו סכנה אבל חולה שאין בו סכנה לא אפ"ה לא הוה עביד רב
 כדא עובדא בנפש' דהוי עובדא ברב כדא דחלה ואיתסי מעט בפורים ואתא אסיא ויהיב
 ליה מאי דיהיב אסיא לחלה ואח"כ יהיב ליה מים ובעש ביה. א"ל כל כי האי' לא מקליגין
 כי נח נפשיה דרב כדא אמשיך. ונגיד נהר דין מקבריה אמרו כ"ע וכונוהו דגרמא ליה:
 מקום

הכל חייבים פרק שני

ג' חייב בשתייה יין של ד' יוסות: כל וראה למתא לכך כדא דקאמ' לכו לאשמי' דמכרות
 בפורים מנח: שם אהה מנח שברות וכו' פורים נמי כוה הלל' ולא הולך' לאתווי מק' זכ
 דמקרא קמא לא משמע שכרות: אמ"ש בנימ' הכי. כלומ' פורים נמספר קלו כס' ה' אוחותיו הוא נמספר
 אמ"ש: מאן דלחתיקו ככליה. על נפשות שנוך המן להשמיד: לעולם ימכור חלם. מנח'ו חורו רבות' דעני
 הגון אשר לא יכול לחזור על
 הפתח' וזין לו כמה לקני'
 יין פל פורים מותר למשכן
 הפליין ומזוזות לקנות יין
 ונלפעטת' עד מזל' שלא
 לוכל לקיים מצות שתייה
 יין בפורים אשריך בני
 אשריך. כי נס בחך נס
 ה'ס סהךד סנזמן למסרה
 על לוס וסני ססקיתין
 סקמן נחבדן לו עד סה"ל
 לשמות יין עד כדי שכרות:
 (ג'ג') מה"מ. א"ש' דע"כ
 דריס סכילס גיין לפי סא
 דתנן: לפל' נודקין את סמיס
 וכו' מ"מ מקסי סכא למנח'ו
 לו סמך מקלס א"ל סה"ל
 דסובלין ככור סטומ' בר'ס
 ללאו ידי' יניסו:

ל"ל אם אינו ענין לשתי' תנהו ענין לשכרו' אלא לרב כדא מנא
 ליה אמר לך רב כדא שכרות לא צריך קרא שכרא הוא א"ר כדא
 בא וראה כ"מ שאתה מוצא הצלה שם אתה מוצא הצלה ושכרות
 ומנא ירעינן מנא ומלוש. נח ניצול ממבול נאמר וישת מן היין וישכר
 לוש ניצול מהכב' נאמר ותשקין את אביהן יין ונאמר אחריו ולא ידע
 בשכבה ובקומה אי הכי גבי פסח נמי שאני גבי פסח דלא הוי
 הצלה אלא משעבוד. וא"ר כדא אותו יום ששתה נח יין פורים היה
 נאמר כאן ויחל נח ונאמר להלן ונח מאויביהם מה להלן פורים
 אף כאן פורים וא"ר כדא אותו יום ששתה לוש יין פורים היה ואע"פ
 שאין ראוי לדבר זכר לדבר איכא אמ"ש שכבתי אמש בנימט' הכי
 הוה ר"ש אומר אף בהמ' היה ועוף. בכאי קא מפלגי ת"ק סבר
 קימו וקבלו עליהם ועל זרעם על זרעם ולא על בהמתן ורב שברן
 אכר' א"ק וכל הנמוס עליהם לרבות בהמה חיה ועוף ואיך וכל
 הנלוים לרבני' גויס ואיך לכתוב הנלוים וכל למה לילרבו' בהמ'
 ואיך וכל לרבות עבדים ושפחות ואיך וכל הכל במשמע איכא
 דמתני' לה הכי ת"ק סבר מאן דאיתנייהו בכלי' איתנייהו בשתי'
 ומאן דליתנייהו בכליה ליתנייהו בשתייה ו' שברן סבר אתי' מנח'ו
 מנחה משבת נאמר כאן בימים אשר נחו ונאמר להלן למען ינח
 שורך וחמורך מה להלן בהמ' חיה ועוף אף כאן בהמה חיה ועוף:
 ת"ר כל המשכר בפורי' זוכה ורואה הוה גפן ביופיה ועוד תניא לעול' ימכור אדם כל מה
 שיש לו ויקנה יין לפורים א"ר שברן פסע' א' היתיה מהל' בדר' ופורי' ה' ולא היה לי לשותות
 יין ונצמערתי עד מאור ונעשה לי נס ונזרמנתי למעיה א' ומערה של לוש היתה ומצאתי
 בה קיתון מלאה יין ונשתברתי כי נח נפש' דרב שברן נפק לוש לאפיה ואמר אשריך מני
 אשריך: אתמר שכרות בפורי' רב שתיין אמר עד הקא' ורב חמרא אמר עד שינה מ"מ
 דר' שתיין א"ק שתו ושכרו קוין מ"מ דר' חמרא. גמר קוחה קוח' מאד' נאמר כאן קוח' ונתת
 יין ותיר' יקח לב ונאמר דהלן קוח' ויפל עליו תרדמ' ויקח וגו' מה להלן שינ' אף כאן שינת:
 (בר'ג') כל חייבי טבילות שהגיע זמן טהרתן בפורי' טובלין בין וסופת גזיר שותין ואין
 חוששין: (ג'ג') מה"מ א"ק תרתי בין את בשרי אל תקרי תרתי אלא טהרתי וסופת
 וגזיר שותין ואין חוששין סופת מנל' א"ק אחר תשת' מים אבל מקמי הכילא וגזיר מה"מ א"ד
 שתיין א"ק והימ' הראשונים יפלו אלו ימי פורים שאין גזירן נוהג בהן. ת"ר העלה בשרי'
 מותר להשקותו מים תנן הכל חייבי' בשתייה יין כאי לאו אפי' חולה לא בריא אבל
 לחולה מאי לא א"ה הכר לאתווי מאי לאתווי חרש שומע וקטן תרע דאל"ת הכי הא כתיב
 גבי דניאל ובשר ייין לא בא אל פי דניאל' בפורי' היכי הוה עבד' אלא שאני דניאל' החולה
 ה' שנא' ואני דניאל נהיית ונחלית רופא תודה בפורים מותר להשקותו מים א"ר כדא לא
 שנו אלא חולה שיש בו סכנה אבל חולה שאין בו סכנה לא אפ"ה לא הוה עביד רב
 כדא עובדא בנפש' דהוי עובדא ברב כדא דחלה ואיתסי מעט בפורים ואתא אסיא ויהיב
 ליה מאי דיהיב אסיא לחלה ואח"כ יהיב ליה מים ובעש ביה. א"ל כל כי האי' לא מקליגין
 כי נח נפשיה דרב כדא אמשיך. ונגיד נהר דין מקבריה אמרו כ"ע וכונוהו דגרמא ליה:
 מקום

הכל חייבים פרק שני

מתני' הו' כלל מצינ' : כדי שלש דמיטו אין מוצין אותו כלל... הכר חייבים פרק שני... רבנן הו' כלל מצינ' : כדי שלש דמיטו אין מוצין אותו כלל... הכר חייבים פרק שני... רבנן הו' כלל מצינ' : כדי שלש דמיטו אין מוצין אותו כלל...

פרק שרשי

מתני' מאימתי מתחילין לשאול? בשני ימים... הכר חייבים פרק שני... רבנן הו' כלל מצינ' : כדי שלש דמיטו אין מוצין אותו כלל... הכר חייבים פרק שני... רבנן הו' כלל מצינ' : כדי שלש דמיטו אין מוצין אותו כלל...

ערב פורים פרק שרשי

יין : חלוקה... השכיב אותה כל כך כמו שש' עד שנימה... הכר חייבים פרק שני... רבנן הו' כלל מצינ' : כדי שלש דמיטו אין מוצין אותו כלל... הכר חייבים פרק שני... רבנן הו' כלל מצינ' : כדי שלש דמיטו אין מוצין אותו כלל...

בהרשיע

ואשכח דמס' נזיל... הכר חייבים פרק שני... רבנן הו' כלל מצינ' : כדי שלש דמיטו אין מוצין אותו כלל... הכר חייבים פרק שני... רבנן הו' כלל מצינ' : כדי שלש דמיטו אין מוצין אותו כלל...

כל היין שנסתה : מראיתו סופל בו קויה כמו מוס' כן פג נבו וכו' ח' שעתיד להמין שמי' בלפ' :
זו ואין לך לומר זו קתי : גמ' לקבלי אנרג' . כמו של יין שבו טיקר המזוג : מתני' בשלשה דברים
בגמרא יקף לה מקרא : גמ' לחמניות . סולת חסוי בדבש וחמל' פטיס קיבין בלפ' ותענין מין מאסס
חמור הוא סיוורין בלפ' . והבניבות קרספליך בלפ' : בשחוק מל' . אבל אשמים לא קא קשיא להם

דליף כבר זכירה זכירה
משנת הייב ארס וסדר פני
לסו לשמטונין שדרכים
סלנו מסבין זה להזה :
פתני' חבורה סתם חמור :
איש פחות מנ' ובשעת
הדחק בנ' גמי יולאין :
גמ' מה'מ' דמלו' להחוק
בהגורה : הלל דלוי כדי
ליכפן . מכלל הורו רבותי
דפורים לאו יוס טוב הוא
דלוי יוס טוב הוא הא אסור
בי"ט לשמות ליבם : תנו
סכר . משמע כדי שיתכבד
שקס כהנמות שנאלמ כשר
חמורים שקס בניו לבין
פגמו דכיוני טיקרד וחמל
כפי כחה המזוגה כל השנה
ובללד שלא יפול יותר מדלי
והשנה נקרא טוב לב :
קטא וטוב לב משת' תמיד :

אילא להבני' ורב אכלן אמר כל מיני מתיקה : שתיה כיצד י' לא
במתני' הנא ק' כוסות וכמה כוס י' רוג ולו' כמה כשיעור ג' קבין
וחקב ד' טרות וכל מדה צריכה שתהא גדולה מכאן ואילך כל המוסף
במסיפין לו וכל הפותח פותחין לו איבעיא להו ושתיה ושהיה שתיה
רשהה סאי טי אמרי' שהיות מצטרפות או לא ויהזור וישתיה תיקו .
איבעיא להו שתיה ציר או חומץ או אבל אוכלין מלוחין אחר שברות
כדי להפיג מעצמו מאי מי אמרינן מצוה הוא דרמיא עליה עביר
או לא תיקו בשחוק מנלן אתיא עשיה עשיה נאמר כאן לעשות
ונאמר להלן צחוק עשה לי אלקים מה להלן עשיה של צחוק אף
כאן עשיה של צחוק ת"ר הייב ארס בפורים בג' דברים באכילה
ובשתיה ובצחוק אבל ולא שתה שתה ולא צחק לא יצא י"ה עד
יזמן כ' שעות וכינר תמנתו יבז בשל כל היום ולא ישתה עוד הלא יותר
בולדי כמאלו דליח ליה המנל לא קא מיירי :

מהדש"ע

לשמות סלי שקס וסאי פני דמי או שקס כפי כשיעור
סאיחור לשון כפי שקס כל צרכו ודניו ואין סכרל ללרין
מה לשמות ולי לא מהס כפי כשיעור כפי שיעור קבמי

שיאכל וישתה ויצחק שנ' חוש המשולש לא במחרה יתקן : ברתני' חייב ארס להשתדל למצוא
עמו חבורה לשחוק עמהם בפורים על המן . על בניו ועד הרשעי' כיוצא בו שאחריתן יהיה מרה
בלענה : גמ' מה'ס' א"ק נקהלו היהודים בעריהם אי לשתות קהלה ל' אלא ש"מ בצחק ש"מ
ת"ר מעשה ברב כדא ורב יינא ורב רויא ור' צחקן ורב בצר ור' שומן ורב אכלן ורב שתיין
ורב שברן שהיו מסובין במרחף של רב דנא והיו אוכלין ושותין ומשחקין כל הלילה על המן
ועל בניו ועל הרשעי' כיוצא בו שנאבד מן העולם עד שבאו תלמידיהם ואמרו רבותי הגיע
זמן ק"ש של שחרית אמרו שתי' קודם לתפל' שנ' ותקם הנה אתרי אכזה ואחרי שתה ותתפל'
אכילה ושתיה והדר תפלה ערכו בהדריהו ושתי' בכנפויא איבעיא להו שלש חבורות אהו
אוכלת ואחת שותה ואחת מצחקת הי' כנייהו עדיף אמר רב אכלן אכילה עדיף דאמר קרא
ויאכלו וישתו ויקומו לצחק אלמא אכילה והדר שתיה והדר צחק רב צחקן כי משי ליריה כי
האי גוונא הוי שתה בהד יינא ומצחק בהד יודא ברמיזא שנאמר אחוז בזה וגם בזה אל תנח
ידך : ועל בניו אומר בפני מה נתלו עשרת בני המן רב שומן אמר כדי ליבשן ורב ברוז
אמר כדי לעשות עמהם סחורה ורב מגיפה אמר כדי להראות עשירתן ורב סובא אמר כדי
להראות חכמתן אמר רב רויא לכולהו אית להו פירכא לבר מדרב שומן לדרב ברוז הא הוי
פורחא והיאך ארס ערשה סחורה בפרתו של חבירו ולדרב מגופה דאמר להראות עשירתן הא
הוי דלפון והיה עני ולדרב סובא דאמר להראות חכמתן הא הוי ויותא וקימא לן דשומה
גדול היה אלא ודאי כדי ליבשן ואמר רב רויא האובר מעותיו בפורים משקין לו עד שישתכר
שנאמר חנו שבר לאובר חנו רבנן לא מצא ארס שישחוק עמו משקין את בני ביתו כדי
שישחוק עמו על המן לקיים מצות שחוק שנאמר והנה יצחק מצחק את רבקה אשתו על
אבודת הרשעים שהם כבהמת ואם אין לו אשה ישחוק בינו לבין עצמו ינא' צחוק עשה
לי מכל מקום אמר רב שתיין אע"פ שאמרו חובה לשחות בפורים השותה כל השנה כודה
תבא עליו ברכה ולא עוד אל שנקרא טוב לב שנאמר וטוב לב משה המיר :

הדרן עלך פרק כל היין וסליקא לה מסכת פורים

אחר השלמת המסכת יאמר זה ויועיל לשתות בעזרת היין

הדרן עלך מסכת פורים והדרך עלן דעתן עלך ודעתך עלן מסכת פורים ולא תתנשי מעין
לא ביין ולא בין שרף :

ישתה כמה פעמים ואחר כך יאמר זה

הי רצון שתהא אוכנתניו ביין ובין שרף ובכל מה דמשתכר כדא בר שתיין כוס בר שתיין
בווא בר שתיין נפלא בר שתיין דנא בר שתיין חביות בר שתיין רואה טוב בר
שתיין ברוז בר שתיין זמר בר שתיין :

הגדה לליל שבורים

סימן למדו כל פורים

שתה ואכול אכור ושתה. וכל מקאוב לב הלאת זרה :

אכול ושתה שתה ואכול. עד לא תדע בין ימין לשמאל :

כהא חמרא דשמפניא דישתי אבהתנא בכל אתרא ואתרא כל דצמי
ייתי וישתי. כל דאית ליה וזוא בכיסיה יתו וזבין השעתא הכא
לשעה תבאח בביתא דמשתא. השעתא הכא לשעה תבאח שבורין :

מה נשתנה היום הוה מכל הימים שבכל הימים פעם אנו עוסקין
במלאכה ופעם אנו אוכלים. היום הוה בולו אכילה ושתיה :

שבכל הימים אנו שותין מים או שכר או יין : היום הוה בולו יין שבכל
הימים לחם לבב אנו וישקעד היום הוה אין פחות בישראל בליל סעודת
מזכים : שבכל הימים אנו אוכלים כדו שבע ושותים לצמאון. היום
הוה פלגו זוללים וסובאים ושבורים :

עבדים היינו לאחשורש בשושן ונמסרנו לחמן הרשע. וגם אסתר
המזכה צוהה לצום שלשת ימים לילה ויום ויפרקנו יי מצרנו
מעזרציה מתוק ומתענית משתה ויום טוב. ואלו לא הפך המקום את
מחשבת המן. הרי אבותינו מתים ברעב ובלים בצמא. ואפילו בלנו
שובעים בלנו חרשים בלנו זקנים מצוה עלינו לאכול ולשתות ולהשתבר
בסעודת פורים וכל המרבה להשתבר הרי זה משופח :

מעשה ברבי נרנן ורבי יינא סבא ורבי תמרן ורבי שפרן ורבי בקבוק
שהיו אוכלים ושותים בסעודת פורים כל היום וכל הלילה
והיו משתברים עד שנפלו תחת השלחן וכוסם בידם ולמחרת מצאום
תלמידהם מתגלגלים ואמרו רבותינו הגיע זמן פת שחרית :

אמר רבי בקבוק הנמפתי הרי כבר שמחתי בשמחת פורים ולא

וכתי

הגדה לליל שבורים

וכתי שתעשה סעודת פורים שלשה ימים ושלשה לילות עד שדרשה
בן יינא סבא שנאמר מינון לשמחה ומאכל ליום טוב מה גזון שלשה
ימים ושלשה לילות כמו שנאמר וצומו עזי ואל תאכלו ואל תשתו
שלשה ימים לילה ויום בן שמחת יום טוב. רבי נרנן אומר שבעה
ימים שנאמר ומאכל ליום טוב ואין אבילות פחות משבעה ימים.
וחכמים אינם אומרים כלום אלא אוכלים ושותים עד ימות המשיח :
ברוך המקום ברוך הוא ברוך שנתן המנהגה לעמו ישראל ברוך הוא
בנגיד ארבעה פנים דברה תורה אחד חכם ואחד שומע ואחד

תם ואחד שאינו יודע לשתות :

חכם מה הוא אומר מה הערות והחוקים והמשפטים לעסוק יומם
ולילה הלא טוב לנו שבת על סור הקשר או לכת אל בית
המשתה ואף אתה אמור לו אין נפטרין עד תפסח ממקומן :
שומע מה הוא אומר מה שמחת פורים לכם אשר לא ראיתם לא
המן ולא מרדכי לכם ולא לו ולפי שהוציא את עצמו מן הקלל
כפר במגילה ואף אתה הקחה את שיניו ואמור לו וכל זה איננו שותה
כי ולא לו. אלו היה שם היה נתלה :

תם מה הוא אומר מה זאת ואמרת אליו סעודת פורים הוא וכל
המסעפים בה זוכים ליהנות מסעודה של לוייתן :

ושאינו יודע לשתות את פתח לו את הפה שנאמר הרהב פיה
ואמלאהו ונאמר ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם :

יכול מראש הודש לפי שנאמר ותהי ש אשר נהפך להם תלמוד לומר
קהיות עושים את שני הימים חתם. יכול מעלות השחר תלמוד
לומר מינון לשמחה. לשמחה לא אמרתי אלא בשעה שהכוסות

מוזגין לפניך :

הגדה לליל שבועים

מתחלה היו מתענים שלשה ימים ואוכלים יום אחד ועבשין מתענים יום אחד ואוכלים עד קץ ואין תכלית. עד שיכלה הפשר מהשקחן והנין מהכוס והפרוסה האחרונה מהמים ואם ימי התענית וחגים מבוטלים ימי הפורים יהיו געד ביימים שנאמר וימי הפורים לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מורעם:

ברוך שומר יינו במרתף כל השנה לזכור פורים. ברוך שחשב ומנה וספר את החביות שלא יגזרו ממנו שבכל השנה השתיה רשות בפורים חובה לשתות שנאמר והשתיה בדת שישתפר וישן ובחלומו יראה שיש לו רכוש גדול:

וחוא תינו שעמד לאבותינו ולנו כי ברצות המקום לזכות את ישראל חרבת קהם סעודות של מצוה וכוסות של ברכה. קדוש והבדלה מילה ופדיון תינו. בר מצוה ואירוסין סעודת נשואין וברכת מעין חתום. אשרי מי שזכה לכוהם וכוסם בידם:

צא ולמד מה נדרה מעלת הנפן ממעלת יתר העצים. שכל העצים פרי לאכילה ופרי הנפן לאכילה ושתיה ועליו אמר הכתוב לה

הגדולה והגבורה והתפארת והנצח והחוד לה הממלכה והמתנשא קבל לראש קה הגדולה שנאמר מגדיק ישועות מלכו ואין ישועות אלא יין שנאמר כוס ישועות אשא. והגבורה שנאמר גבורים לשתות יין. והתפארת שנאמר עטרת תפארת שיבה מאי שיבה שבועים בראמר בן בג בג. וישועות לשיבה זה תינו שנמטריא שכו שבועים.

והנצח שנאמר לנצח ישבח אביו ואין אביו שזכה ענימו אלא ביון והחוד שנאמר חודו ליי כי טוב ואין טוב אלא יין שנאמר ושתה בלב טוב ינה הממלכה שנאמר ויין מלכות רב. והמתנשא שנאמר אדניה מתנשא אדניה זה תינו דהושבנא דדין בחושבנא דדין. לראש

שנאמר

הגדה לליל שבועים

שנאמר יני ראש אל תקרא יני אלא יני: דבר אחר קה הגדולה זה מרדכי שנאמר ופרשת גדולת מרדכי. והגבורה זה אחשוורוש שנאמר ובעשה תקפו וגבורתו. והתפארת זו אסתר שנאמר כאן בעטרת התפארת בראשך ונאמר להלן וישם פתח מלכות בראשה מה להלן אסתר אף כאן אסתר. והנצח זה שושן הבירה שנאמר למנצח על שושן. והחוד זה סוס המרד שנאמר וסוס חודו במלחמה: והממלכה זה הנפן שנאמר ויאמרו העצים ננפן מלכה עלינו והמתנשא לכל לראש זה תינו שכל המרבה להודירו לגרוננו הוא חוזר ועוקה לראש:

החודש אשר נהפך להם מינון לשמחה ומאכל ליום טוב לעשות אותם ימי משתה ושמחה ומשוח מנות איש לרעהו ומתנות

לאביונים מינון לשמחה זה אכילה ושתיה שנאמר יהודה וישראל רבים אוכלים ושותים ושמחים. ומאכל ליום טוב זה שפרות שנאמר וטוב לב משתה תמיד. ושמחה זה אכילה שנאמר אכול בשמחה. מנות זה שתיה שנאמר יי מנת חלקי וכסי. ומתנות לאביונים זה אכילה שנאמר ואביוניה אשביע לחם:

דבר אחר מינון לשמחה שתיים ומאכל ליום טוב שתיים: משתה ושמחה שתיים ומשוח מנות שתיים ומתנות לאביונים שתיים:

ארו עשרת בני תמן שנתלוי על העץ בשושן ואלו תן: פרישנדרא ודפון אספתא פורתא ארדיא ארדיתא פרמשתא אריסי ארדי ויזתא:

רבי זמרון היה נותן בהם סימנים פרידאלספור אדלאריאפר אריאריז: רבי שתיין אומר מינון שגם פורים היה עשר פעמים גדול מנס פסח: בפסח מה הוא אומר מפורס פרעה הושב על פסאו ופפורים

מה הוא אומר ואת עשרת בני המן תזו אמור מעתה בפסח שותים
 ארבע פעמים ובפורים חייב לשתות עשרה פעמים :
 רבי גרנרן אומר מגין שכל שתיה בפורים היא של ארבע פוסות
 שנאמר ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר : אורה אחת
 ושמחה שתים : וששון שלש . ויקר ארבע . אמור מעתה בפסח שותים
 ארבע פוסות ובפורים שותים מאה וששים פוסות :
 רבי שפרן אומר מגין שכל שתיה בפורים היא של חמשה פוסות
 שנאמר ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר . היתה אחת .
 אורה שתים . ושמחה שלש וששון ארבע . ויקר חמש אמור מעתה
 בפסח שותים ארבע פוסות ובפורים שותים מאתים פוסות :
 כמה מעלות מובות למקום עלינו
 אלו נהרנה ושתי ולא מלכה אסתר תחתיה דינו
 אלו מלכה אסתר ולא קראה את המן אי המשתה דינו
 אלו קראה אסתר את המן ולא נדדה שנת המך דינו
 אלו נדדה שנת המך ולא בא המן אל החצר דינו
 אלו בא המן אל החצר ולא הרביב את מרדכי על הסוס דינו
 אלו הרביב את מרדכי ולא נפל על המטה דינו
 אלו נפל על המטה ולא דבר חרבונה דינו
 אלו דבר חרבונה ולא נתנו בני המן עם אביהם דינו
 אלו נתנו המן ובניו ולא נתן רכושם למרדכי דינו
 אלו נתן רכושם למרדכי ולא געשה נקמה בשונאים דינו
 אלו געשה נקמה בשונאים ולא נקבעו ימי פורים דינו
 אלו נקבעו ימי פורים ולא נצטוינו לעשות משתה ושמחה דינו
 על אחת כמה וכמה מובה בפולה ומוכפלת למקום עלינו . שנהרנה

שתי

ושתי ומלכה אסתר תחתיה וקראה את המן אל המשתה ונדדה שנת
 המך ובא המן אל החצר והרביב את מרדכי על הסוס ונפל על
 המטה ודבר חרבונה ונתנה המן ובניו ונתן רכושם למרדכי וגעשה
 נקמה בשונאים ונקבעו ימי פורים ונצטוינו לעשות משתה ושמחה
 בכל מושבותינו :
 רבן צחקיאל היה אומר כל שלא עשה שלשה דברים אלו בפורים
 לא יצא ידי חובתו ואלו הן אכול שתה ורקוד אכול כמו שנאמר
 לך אכול בשמחה לחם : ומגין שלחם הוא סעודה שנאמר ולחם
 לבב אגוש יסעד ונאמר לא על לחם לבדו יחיה האדם . לבו אכלו
 משמנים . ויאכילך את המן . אל תקרא המן אלא המן . מבאן למדנו
 שסתם זמן אכילה בפורים . שתו כמו שנאמר ושתה בלב טוב וינה
 ונאמר בעשות אותם ימי משתה ושמחה מאי משתה שתיה . ומפני
 מה נאמר ינה ולא שכרה או מימיה ללמד שמצוה עלינו לשתות
 כל היין אשר בבית ולא משקה אחר משום שנאמר ומותר האדם
 מן הבחמה אין אל תקרי אין אלא יין . ומגין שעירל מצטרף למגין
 בשתיה שנאמר שתה גם אתה והעיר . ומגין שאין שיעור לשתיה
 שנאמר שתו ושפרו וקיו :
 ורקוד כמו שנאמר להיות היהודים עתידים ליום הזה עתידים לא
 נכתב אלא עתידים : ללמוד מה עתידים מרקדים אף היהודים
 חייבים לרקוד בפורים . ונאמר עת רקוד ואין עת אלא פורים שנאמר
 בעת הזאת רוח והצללה יעמוד ליהודים . ומי לנו גדול מהלל הזקן
 שתיה חקר לפניו תהיב כל בשמחת בית השואבה מפני שכתוב
 ושאבתם מים בששון : על אחת כמה וכמה מצוה לרקוד על היין :
 בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא היה בשושן

הבירה שנאמר וכאשר קברו על גפשים ועל זרעם. לא מרדכי ואסתר לבדם נצולו מידי המן אלא אף אנחנו שנאמר קימו וקברו היהודים עליהם ועל זרעם ועל כל הנקלים עליהם ולא יעבור:

לפיכך אנחנו חייבים לאכול ולשתות ולשמוח בפורים לעשות משתה ויום טוב להיות זוללים וסובאים ומאחרים על תיין ורוקדים בעתודים ולעשות במסעודת שלמה בשעתה וכסעודת המלך אשורוש ולברך על הגסים וכמען היותינו רגילים מוומנים ומוכנים למסעודה של קויתן הללויה:

הללו יין הללו שותי יין יחי תיין מבורך מכל המשקים שבעולם מצאת השמש עד בואו הללו ושבחו בפנינו רם על כל משקח תיין על שכר ומים פבודו ומי כיין משתנו המגביהי מולדתו על החרים המשפילי מקום תחנונו במרתף מתחת לארץ מקימי מעפר זולל מאשפות ירים סובא להושיבי קמצנים עם נדיבים מלך גער עם זקני עמו מושיבי בהורים ופתולות יחדיו אחוזת מרעים שמתים הללו יין:

בצאת השמש בגבורתו ישמח הירקב בפרמו הנפן תתן פריה ענבים ולא באושים השכר ראה ויגוס המים יולו אחור וזללים רקרו באלים וסבאים כבני צאן מת לך השכר כי תנוס המים כי תולו לאחור הזוללים תרקחו באדים סבאים כבני צאן מלפני תיין חולי ארץ מלפני תבואת תיקר המחפיר ומבאיש שכר ומים אוהבו מבוים למעינו מים.

אוכלים ושותים עד כלי די ומרקדים מעם:

שפתן כסביות שפוף חמקה חרקה על תרחוב וצווי להביא חמת יין מלאה פי אכלנו לשבעה ועוד לא שתינו בחובתינו שפוף ועמך על המים ותרין אפקי ישני השכר תרדוף ותשמדם מתוך הבית:

לא לנו לעמוד מן השלחן פי עוד היום גדול ועוד אוכל בקערה והפוסות אינם ריקים למה יאמרו הנזים נרפים הם על פן הולכים תדרביהם ואנחנו לא פן אתנו פי על יום טוב באנו מה לנו לכסף ולזרב וכל צלמי בני אדם פה להם ולא ישתו לשון להם ולא ישעמו שנים ולא ימתנו אוכל ולא יבלעוהו בגרונם שמחו יאכלו רעים פי זמן אכילה הוא שנתו ושכרו דודים פי יום פורים הוא:

אהבתי פי תשמע אזני קוד קורא לאכור לחם אפפוני חבלי רעב ומצרי צמאון מצאוני צרה ויגוז אמצא שמחתי באומרים לי בית תיין גלך פי ישבו כסאות למשתה פוסות מלאות על גדתם מה טוב ומה נעים שבת זוללים וסובאים גם יחד שומי שכורים יי ולי יהושיע גם אם אור עיני עובני ישמור את רגלי מדחי:

מה אשוב כיין כל תגמולוהי עלי פום ישועות אישא בעוד נשמה באפי נדרי ליין אשלים נגדה נא לבל שותיו פחצרות בית תיין ערב ובוקר וצתרים הללו יין:

לין נודים את כולל נפולים מסוס מעשי ידי מוכעים כיון ואפס לומדים שרס:

האורחים מגביהים כוסם ואומרים

הללו את תיין כל השותים שפחוהו כל הסובאים פי גבר טובו על פד המשקים הללוהו:

הודו לבעל הבית פי טוב פי לעולם חכדו:

אוחב תפירות ירא אלהים פי לעולם חסדו:

אפיר השועים פחור האדונים פי ח:

לעושה מערכות גדולות לבדו פי ח:

למסדר שולחנו בתבונה פי ח:

לנותן יתרון ליין על המים פי ח:

לממלא גביעים גדולים
 וין מוכרזר לכבוד היום
 מתוק לחיך נותן זמירות בכלה
 מדם ענבים ומכבודיהם
 מגרי שפוד מים בתוכם
 ער ברבור אכוס ירו נמויה
 למענגנו נהר אותו קנזרים
 קנו תיותרת והכבד אשר בתוכו
 נהנותר שלל האספסוף
 ניאמר גערה שלחן במדבר
 זכה ביום ונחיים גדולים
 חלפם הקריב בספר ארדים
 לא נפק יינו כדרי האמורי
 ולא נסר לשעירים אבירי בשן
 מפל טובו נתן להעיו נהלה
 ולא שבה בני ביתו אמתו ועברו
 שפצמאוננו זכר לנו
 ונפרקנו מן הרעב
 עינו לא חסה על לחם ובשר
 לכן יברכהו שוכן שמים

ב ל ח :
 פ ל ח :
 פ ל ח :
 פ ל ח :
 פ ל ח :
 פ ל ח :
 פ ל ח :
 פ ל ח :
 פ ל ח :
 פ ל ח :
 פ ל ח :
 פ ל ח :
 פ ל ח :
 פ ל ח :
 פ ל ח :
 פ ל ח :
 פ ל ח :
 פ ל ח :
 פ ל ח :

נשמתי פר חי מדבר תברך את שמך בחיר המשקים ורוח כל בשר
 אדם תפאר ותרומה זכר מעלות משרת ענבים מן העולם
 ועד העולם אתה מקור כל שמחה וששון ומבלעדיך אין לנו תודה
 ותיקה . בכל עת צרת וצוקה אין לנו מנחם אלא אתה . טוב וממית

לכל בריאים וזופא לכל תהלאים משפך אף וחמה מרתק גיון
 ועצב משוגב אל דל בצרה מעורר ישנים מקיץ גרדמים ומפיל תנומה
 ותדרמה על עפעפי מקוצים . משיח אלמים וסוגר פה . מרבה
 דברים וזקה בפופים ומשפיל עומדי וקופים : פוקת עורים ומכה
 בסנורים וקה לבדה אנהנו נותנים היום שבת והודיה . אלו פיגו רחב
 בים ושפתותינו רחוקות כמרתבי רקע ונדינו פושרוח למות
 תבוסות ותלנו קלות כאלות לרוץ אל בית תינו אין אנו מספיקים
 לשמות כאות נפשנו ולהשתפר לכבודה בחובותינו על אחת מאלה
 אפי אלפים ורבי רבבות המובות שנמלת עלינו ברעב ונתנו ובצמאון
 תרוינו מיוון הצלתנו מדאנה הלצתנו וממים המרים המארהים
 דליתנו . על בן איברים שחוקת בנו ורוח ונשמה ושהחורת באפינו
 ולשין אשר הכפרת בפינו הן הם יעידו ויגידו גבורותיה כי כל פה
 ומלא מטוב פועמה וכל לשון תלקק צוה דבשה כל יד תלקט פרי
 גפנה וכל רגל תדרוך בגת ענביה וכל הלבבות ישמחו על פעלותיה .
 בדבר שבתוב ויון ישמח לבב אנוש להצהיל פנים משמן . מי כמוד
 מציל עני מצרתו כי ישחה ישבת רישו באמור תנו שכר לאובד ויון
 למרי נפש וגאמר ושמה לפם פמו ויון ובניהם יראו וישמחו וכל חכם
 ביי פום ישועות ישא ויברע המים שוטפים חלד ויושביה השכר
 שמעמו מר ואחריהו לענה התירוש עורנו בלי גבורה תינו מתוק

חיה חוק וגבור רם ונשא :

שוכן על המרי עד בעורו בבסן אמו ורמסוהו ברגלים להקצי ופי עלוטו קל הוא על פני מים
 בשנתו את טעמו אסור ברדמים וכלי ברזל כי בא יוסו או יתעב לפני מלכים וכל
 קרשיו עמו מלים שבלים קרומ ומוכות לרשע מימו מסיר שפה לנאמנים ונחשם בשופר
 בלחמו . ועצור במים ויבשו ונעתיק צור כמקומו :
 ובקבלות פורים ונס בתולות זנים עם גערים יתקו קטו במשחתם בכוס ויבטע ימרו ו

תנדה ללוי שבורים

עלו אוהבו לקראתו יורנו לכבודו בשותם רוממות מין בגרונו וכסוה מלאות בידם שכן חבת כל השבורים. לאכול ולשתות ולשבות בפנורים. להורות ולחלל העצמות עוף. בעבור זה אשר החל לעבדה. אל תשב פני מספר שבחיה.

ישמח שמך לעד קמור שמחתינו הכהוק ידום רפות וברפום כושלות מאמין. הלובר חכמים בערמם וכפר מהשבות ערומים ברוך אמה בבואה מן העקב. וברוך אמה בצאתה מן המרתף. ברוך נוטעה וברוך עישה. ברוך מוכרה וברוך קונה. ברוך סכרה וברוך שותף ברוך המותר בביתה מכן לשבתו עולמים. ובכן במילה ההוא נדה שנת המכה: אז בפקור אהשורש המכה. בא רגזיו שגד המכה. גורה גורו עליו שרי המכה. במילה ההוא נדה שנת המלך: רבר קמרון עשה המכה המקורו פקורים בקשות המכה. ובחזרות נקבצו אל יד המא טרם המכה במידה וגוי: ורע היהודים לשב פשער המכה. מן מצאה בת דודו בעיני המכה: מוזב גמל נכתב בספר לפני המכה. במידה וגוי: ועין המן רע על היהודים אל המכה. בסף רב הביא אל גניו המכה. להרגם ולאבדוהם ברינות המכה. במידה וגוי: מרדכי רבש שק ואפר על חרון אף המכה. גחן דהוריע. לאסתר לחרות פני מכה: סעודה עשיתה תרכה וקראה המן עם המכה. במילה וגוי: ערין רב הצנור בעמרו בחדר המכה. פניו חמו בשמעו מצות המכה: עליו סר סגליו בדרך המכה: במילה וגוי: קמיגור נעשה סמיגור דהלשינו אל המכה: קעה כלתה אקו מאת המכה: עקבה במקלות המכה: המכה: תלו אותו ואת פניו במקורות המכה: במילה ההוא נדה שנת המלך: ובכן במוזב רב המכה ביון:

אמין גבורותיה הפלאית יון: בנטוע צדק המים גפנו יון: נדה נסתרות בשתותו מן המון: כמזב לב המלך ביון: הור הפלגה לשונם נבלה בשבירי יון: הוציא סלפי צדק נקראת אברהם יום יון: ויהשקנה בנות לוט את אביהו יון: כמזב וגוי: זמן בית אברהם סים שאל ולא יון. חסן דנעביר בארם המה ושהה יון: מבה חסן יצחק לאבימלך ויהשמה יון: כמזב וגומר: מעלב הביא לאביו מטעמים ויון: קרה קרה יוסף לאדו והשקם יון: לריה נחודה נבחר נקה יון כמזב וגומר: מסבר ניר מחוסין ויון: ניר כמו אכה כי רבב אניש ישמה יון: סודו לא ישמור סוכא יון: כמזב וגוי עשרו קראה שלה לעבדי ברוב יון פדות יצחאל לעמו מהשתה יון: צנור המה לשכור ובגבר עברו יון: כמזב וגוי: קמיטו וקבלו היהודים עליהם לשתות יון: רנים וצחקים ופאחורים על המון המות נפשי סות גבורי יון: כמזב רב המך ביון:

פי בעבור זה גם ברוך תהיה. הפוס נרלטי סתרוס סס סתנר

מן בני אוניה שפח בדיקה ושמה בלב סוב ויקה שמה שמה שמה גם שמה

שמה אף שמה פאוח נפשה פי בעבור זה גם ברוך תהיה וגיע פסיה פי תאכל אשריה ויטב קכה. רע פי ישנה. או פי משה ודיה. אל תמלך יוכיה. שסון פי ופנעה לרע פי וסיתה אמור מה די וקר זכר רב מוכה: פי ישבה מן ביניה. שמה המכה.

תנדה ללוי שבורים

לאהבת נעריה. פי תשקה בתמה. הסירה מדנה מעל פי ימעול. רע פאח קה. האכה אפה ואף אם רופאיה. יאמר שמה ויקה: אל תקשב אנקה ודיקה שיבה קה: נא אל הפוג קכה ואל תנח ודיקה חסן ואמין לקכה: ויבור את בורקה: ועד תחשה שמשה שמה גם שמה שמה אף שמה פאוח נפשה פי בעבור זה גם ברוך תהיה:

לשנה הפאה נשתה בכפלים

אין לחורים נרכס לחנוס על סיון נסורים:

חסר סודו פורים בתלקתו. קכל משפמיו וחוקתו. באשר זכינו לשתיים בראשיתו. מן נזכה לשמות באחרייתו. בין ארור המן לברוך מרדכי לא ידענו. ושם תרכנה למזב זכרנו. לכן עשינו כאשר נצטוונו. הנה שברנו אתנו ופעלתנו נברת על פנינו:

הקרואים מקיפס אחר מביניהם ורוקרים סביבו ושוריים

אכלן הוא ימלא פרסו בקרוב במהרה במהרה בקרוב. אכיל ועתה אכיל ושמה מלא ברכה בקרוב: בלען הוא ימלא כרסו וגוי: נרגרן הוא. רלקן הוא ימלא כרסו וגוי: נתקן הוא וזלד הוא. תמרון הוא ימלא כרסו וגוי: מילן הוא. יקמן הוא פירם הוא. כץ הוא. מונן הוא. נרביד הוא. סוכא הוא עשר הוא. פורן הוא. צתקן הוא ימלא כרסו וגוי: קצין הוא. רקמן הוא שפרן הוא מקוף הוא. ימלא כרסו בקרוב במהרה במהרה בפנינו בטהוב: אהד מי יודע אחר אני יודע: אהד הוא תיון המשמה אלהים ואנשים בשמים ובארץ: שנים מי יודע שנים אני יודע שני ימים פורים אהד הוא תיון המשמה אלהים ואנשים בשמים ובארץ:

שלשה מי יודע שלשה אני יודע שלשה סעודות בשבת שני ימים פורים אהד הוא תיון המשמה אלהים ואנשים בשמים ובארץ: ארבע מי יודע ארבע אני יודע ארבע כוסות בפסח שלשה סעודות בשבת שני ימים פורים אהד הוא תיון המשמה אלהים ואנשים בשמים ובארץ:

המשה מי יודע המשה אני יודע המשה הושם ארבע כוסות בפסח שלשה סעודות בשבת שני ימים פורים אהד הוא תיון המשמה אלהים ואנשים בשמים ובארץ:

ששה מי יודע ששה אני יודע ששה קני מנרה המשה הושם ארבע כוסות בפסח שלשה סעודות בשבת שני ימים פורים אהד הוא תיון המשמה אלהים ואנשים בשמים ובארץ: שבעה מי יודע שבעה אני יודע שבעה ימי משתה ששה קני מנרה המשה הושם ארבע כוסות בפסח שלשה סעודות בשבת שני ימים פורים אהד הוא תיון המשמה אלהים ואנשים בשמים ובארץ:

שמנה מי יודע שמנה אני יודע שמנה ימי חנוכה שבעה ימי משתה ששה קני מנרה המשה הושם ארבע כוסות בפסח שלשה סעודות בשבת שני ימים פורים אהד הוא תיון המשמה אלהים ואנשים בשמים ובארץ:

הגדה לליל שכורים

השעה כי יודע השעה אני יודע השעה ימי חתג שמונה ימי חנוכה שבועה ימי משקה ששה
קני מנורה המטה חושים ארבע כוסות בפכת שלשה מעורות בשבת שני ימים פורים אחד
הוא תינו המשכה אלהים ואנשים בשמים ובארץ:

עשרה מי יודע עשרה אני יודע עשרת בני המן השעה ימי חתג שמונה ימי חנוכה שבועה
ימי משקה ששה קני מנורה המטה חושים ארבע כוסות בפכת שלשה מעורות בשבת
שני ימים פורים אחד הוא תינו המשכה אלהים ואנשים בשמים ובארץ:

אחד עשר מי יודע אחד עשר אני יודע עשרה עשר ורעות עשרת בני המן השעה ימי חתג
שמונה ימי חנוכה שבועה ימי משקה ששה קני מנורה המטה חושים ארבע כוסות
בפכת שלשה מעורות בשבת שני ימים פורים אחד הוא תינו המשכה אלהים ואנשים
בשמים ובארץ:

שנים עשר מי יודע שנים עשר אני יודע שנים עשרי ענות מים עשרי ורעות עשרת
בני המן השעה ימי חתג שמונה ימי חנוכה שבועה ימי משקה ששה קני מנורה המטה
חושים ארבע כוסות בפכת שלשה מעורות בשבת שני ימים פורים אחד הוא תינו המשכה
אלהים ואנשים בשמים ובארץ:

ששה עשר מי יודע שלשה עשר אני יודע שלשה עשרה פרי חתג שנים עשר ענות מים
עשרה עשר ורעות עשרת בני המן השעה ימי חתג שמונה ימי חנוכה שבועה ימי
משקה ששה קני מנורה המטה חושים ארבע כוסות בפכת שלשה מעורות בשבת שני ימים
פורים אחד הוא תינו המשכה אלהים ואנשים בשמים ובארץ:

הר גדיא הר גדיא דובין אבא בתרי זוי הר גדיא הר גדיא:
ואתא נבוכדנצר ואכל עשפא דחלקא ברדיא דובין אבא בתרי זוי הר גדיא הר גדיא:
ואתא אסתר שהיתה מן הגולה אשר הגדה נבוכדנצר דאכל עשפא דחלקא ברדיא דובין אבא
בתרי זוי הר גדיא הר גדיא:

ואתא ושתי שהיתה מלכה אסתר שהיתה מן הגולה אשר הגדה
דחלקא ברדיא דובין אבא בתרי זוי הר גדיא הר גדיא:
ואתא אחשורוש וצוה להרוג את ושתי שהיתה מלכה אסתר שהיתה מן הגולה אשר הגדה
נבוכדנצר דאכל עשפא דחלקא ברדיא דובין אבא בתרי זוי הר גדיא הר גדיא:

ואתא בנימן ותרש ובקשו לשלוח את ומלכה אסתר שהיתה מלכה
אסתר שהיתה מן הגולה אשר הגדה נבוכדנצר דאכל עשפא דחלקא ברדיא דובין
אבא בתרי זוי הר גדיא הר גדיא:

ואתא כרדכי והגיה על בנימן ותרש שבקשו לשלוח את ומלכה
אסתר שהיתה מלכה אסתר שהיתה מן הגולה אשר הגדה נבוכדנצר דאכל עשפא דחלקא
ברדיא דובין אבא בתרי זוי הר גדיא הר גדיא:

ואתא המן וצוה להמית את כרדכי שהגיד על בנימן ותרש שבקשו לשלוח את ומלכה
אסתר שהיתה מלכה אסתר שהיתה מן הגולה אשר הגדה נבוכדנצר
דאכל עשפא דחלקא ברדיא דובין אבא בתרי זוי הר גדיא הר גדיא:

הגדה לליל שכורים

ואתא המלך וחקקה את המן שרצה להלות את כרדכי שהגיד על בנימן ותרש שבקשו לשלוח
את ומלכה אסתר שהיתה מלכה אסתר שהיתה מן הגולה
אשר הגדה נבוכדנצר דאכל עשפא דחלקא ברדיא דובין אבא בתרי זוי הר גדיא הר גדיא:

מליחות לפורים

ויעבור הכוס על פניו ויקרא
כל תופשי כנור עגב ומנים
כל שותי שכר ינותו ושמים
האספו הנה התקבצו יחד
בואו בעלי שיר נגן היטובו
בואו שכורים פיהם הרחיבו
הן כעת הזאת כל שמחה נאחד

א סליחה ע"פ א"ב

איככה אפצה פה ואיך אשא עין. בלבלה לשני מנהמת יין גם אור

עיני אתי אין. דמיתי לאיש נפצע בבלי יין: הן חרפה שתיתי

נהיתי ונחלאתי. ומכל אשר יאכל הרביתי וממי נתקו וינעו סעיפי

מתשבותי. חם לבי בקרבי חמותי אור ראיתי. טפי יכול גפנים

ירדו תדרי. יסורו עלי וסרו כל אפירי. בשרו ברבי ורעדו אברי.

לשוני אסור בבמאסר עד פן לעו דברי: מים אין די לרות צמאני

נחר במלקוחי חפי וגרוני. סחי גם רוק אין תחת לשוני. עדה ראשי

פקה פחי ואוני: פעמי רפו רגלי עפו וננפו. צעדי יצרו ומאור עיני

חלפו ועפו: קורות הבית עמי יסובו ועמודיה ירופפו. רעל שתיתי

ועל ראשי חפפו: שעו ממני אולי אוכל להתרדם. הנומה אם אמצא

אשוב במקדם. אמיץ אבקשה עוד יין ארמדם. אקעימני גא מן

האזנים האזרים. ויעבור הכוס על פניו ויקרא:

ב שניה מיוחדת ע"פ א"ב

אור ארבעה עשר שחחן עורכים. דג יין ובשר עזיו מתוחים: פאים

לחקור ממסך במוורקי יין. ובלים רקים יסורו מנגד העין:

סליחות לפורים

גביעות ופוסות גדולים וקטנים . על שלפם יעמו ארומים שרקים
וזבגים : רחון בכל מיני מאכל מבינים . יין ותירוש בפלים מבלים
שונים : המרתף יחפש בלילה שהוא בנרות . ונשתו מים מן הפתים
ומן החצרות : ועודים לאכול בראש חומיות . ומסבים לשתות
בפיפיות . זרזים למצוה ולעשותה מקדימים תיב לבסומי בכל לב
מקיימים : חזים בפוכבים נהיה כל הלילה . אם עוד השחר לא
עלה : טחו מראות עינינו שתק בהיר . לפיד אש תיין קרבינו הבעיר :
יוספים אנהנו מחול על קודש להקדים ומאחרים בגשף עד צאת
שמש קדים : כל הסירים והקערות גריק תוכם נאכל והקליפות
גזרוק : לעז דברינו ורגלינו אסורות פנינו צחובות בחרות צחורות :
גמערז קרסלינו בשלו ונפלו . סביב יתהלכו רעדו ונבהלו : סבאנו
הנה הלוד וכלה . נשרפים כאישים כליל בעוקה : עבי שחקים לו
יין פמים תריקו . או עיינות תירוש וקבים השיקו : פקדת כל המר
ומקון קרבו מלאים באו ורקם שבו : צחה כל לשון ונפש שוקקה .
גחר הגרון בקראו הב הב לעונקה : קול מבשר ואומר אל תוסף .
פי אפם יין אומר שומר הקף : רעדה אהותם בשמוע הפרודות
דלים וריקים . בוקה ומבוקה כמו בקקום בוקקום . שבת משוש
לבנו ונקה . כי גביט בית האצר והנה השך ואפיקה : תלויות עוד
עינינו לתקפת השנה : גפן בוקק פי ישוב לפרוח בשושנה :
ירצה שתות עמך אשר דם ענבים קה מזה יחד עשיר ואביון בשוע
פנבנה : לקחו היום לאכלם השוק והחזה והיה פעם כפתן כמזה
בן מזה : מחר יהיה פיום הזה : אחר יין ישן ונשן כל אחר דורש : על
הונו לא יהוש : פן יעני או יורש מים כי יביאו על השלחן . רק רע

סליחות לפורים

עלינו חורש . כלה גרש יגרש . קום רד מהר מזה . מחר : חק הוא
לישראל דהשתפר איש בתוך אהלו . ואם מך הוא מערכו יעביט
כל אשר לו וברים מלא נופת יעל בנורו גביעות ואישישים יצנו
מימינו ומשמאלו מזה אחר ומזה : מחר : ירצה : מיני מטעמים לא
תחסור למען ספות הרנה יין ותירוש לשתות קבנע היום הוכה אחר
טוב לבקר אשר נזרקה בו שיבה נזולים מן לבנון מדוד והבא אשר
יאמר עליו פי הוא זה : מחר : ירצה : כל היום וכל הלילה אוכלים
ושותים וחוגגים תפנוקי מעדנים וכל מיני תענוגים מביאים על
השלחן לעמת הצגים : בשר ודגים גם את זה לעמת זה . מחר .
ירצה : תודים ובני יונה . פרים ובגי בקר מן הבא על השלחן לא
יותירו ממנו עד הפוקר נתח טוב וכתף בכלהו לא יקר ובין טוב
לרע יבקר השמנה היא אסרוה : מחר : ירצה : תירוש יקב שקנים
ומיני מגדים דחמם . אם במחלת ימצא היין יבערו באשר יבער הגלל
עד תומם רישם ועמדם ישבחו ולא יזכרו דורש דמם . אז העתם יסבל
ולבם כל עמם לדעת מה זה ועל מה זה : מחר יהיה האות הזה :

ירצה : ויעבור וכו' : עקרה ע"פ א"ב

אך זה פרי גפן אדרת . בלב שותיו כאש בוערת ופפניהם פדמות
בהרת והיה דהם למשמרת עד הפוקר : בוקר יתנו שיר ושבת .
לאשר המציא אותנו רוח . ונפל בידינו צר הנזבח . וכל העם קוראים
על הזבח . את הכבש האחד תעשה בפוקר . בוקר לובשים בגדים
נעימים . יאמר קח נא גדיי העזים ועשה מטעמים . וכל היום שותים
יינות מבושמים ולא ילין מבשר זבח השלמים עד הפוקר : בוקר
יאמר איש לבעהו נשמח באהבת ידירים . פירוה והצלה עמד ליהודים
הנה היין והדבש מועדים לכה גרוה דודים . עד הפוקר : בוקר

סליחות לפורים

שמחים בקול רנה וצחקה. רצה חרות וניקה ויתעללו בה כל הלילה. עד אור הבוקר. בוקר נאספו יחד משפחה: משפחה להתעלו באהבים. סעודה לאכול לביבות להמנות וכעבים. ויין כמים בשישון שאבים. ושותים כל הלילה עד שפניהם מצהיבים. ולא יותירו ממנו עד הבוקר: ויעבור הכוס וכו' :

סליחות

אשא בום ענבים בחימי. ושבת הין ערפה אניד בחימי. פי לכל שותיה מאד תמתקו פי מוצאה מצא חיים. חיים עושר וכבוד ותמוך. מעשיר לרש ומגבית לנמוך: מרחיב לב וקנפש נבאה ותמוך. פי ממנו תוצאות חיים: חיים הוא למחזיקים בו. וכל יוסף איש לשתות ימשוך לבו. וכמי תרחן רוב יגיהם אל קרבו. ויאמר נבלעם בשאור חיים: חיים הוא לכל פשר שקוי לעצמות. ותן שינה לעין ולעפעף תנומות. תידר תידר ישמיע ורפת המהומות. כל בואיו לא ישובון ולא ישיגון ארחות חיים: שובע שמהות אתו מלאים. מכות פרי המלה גם הנם ירבה פצעים. אליו יאספו עדרי בעלי אספות עקיו יכרו רעים. הנביעות בידם וכו' לזו קוראים ועונים לברכה ולחיים: ויעבור הכוס על שוליו וקרא כל וכו' :

סליחות

ונשכח כל עדת בני ישראל והגר הגר בתוכם כי לכל העם בשנה ככתוב גם אלה בין שנו: פי הנה בחומר פניו היוצר. ברצותו מרחיב וברצותו מקצר. פן אנהנו חיים בדרך גנת וענבים בוצר: ליון הבט ואלתפן לאוצר: פי הנה בספינה ביד רב החובל. ברצותו אחר וברצותו מובל. פן אנהנו חיים בשוכב בראש חבל: ליון הבט: כי הנה: פי הנה בגרן ביד החרש. ברצותו דבק לאור וברצותו פרש פן אנהנו חיים שותים עשיר ורש: ליון הבט: כי הנה.

סליחות לפורים

(כפי מנהג סליחות)

פי הנה בפקס ביד הצורף ברצותו מכנסג וברצותו מצרף. פן אנהנו חיים שותים יין שרף. ליון הבט: כי הנה:

פי הנה פעני המהפך בחררה. ברצותו אופה וברצותו מסירה. פן הכוס בדינו נהפוך במהפכת סדום ועמורה: ליון הבט: כי הנה: פי הנה בפפורת בראש התאנה. בעודה בכף איש יבלענה. פן הכוס בדינו התעיר עיניך בה ואיננה: ליון הבט ואלתפן לאוצר: כי הנה:

ויעבור הכוס על שוליו ויקרא וכו' . פי' א"כ כהנה קלות הלין כיון מניו א"כ וכו' :

אמנם פן. תיון סוכן. פנו: בוצר נחלת. פאש אוכלת לבבינו: גדר נתיבות וצרו הרחובות בעדינו. דרך ישר ונתב מאשר. לא מצאנו: הן בעורים וכסגורים מששנו: חשך השמש. שאה ואמש בעדינו מרם גדר ברשת שלה מקסלינו: ימעדו אשורים. פמו אסורים. רגלינו: פלה החון ופחואון. אין פנו: לעת ועלג. וכמו פנו. לשוננו מי יתן. ומי השמן הקאני: נהרי גופת פאש תפת קרפנו סופה וסער וכמו שער. בטגינינו: עשיר ורש סוכי ראש פלנו: פוד חמן פחים טמן לרגלינו: צבע יין. הכריל עין. בפגינינו: קול צוחה: רון ושמחה פי השפנינו: בעש ורעה. ומערה. אשרינו: שאון שבור. וכמו בסקור. דחיינו: תנומה ואפלה. עלינו נפלה ונרדמנו:

ויעבור הכוס על פניו ויקרא כו' :

קאט ולא בהפזון. לשתות וגם לזון.

לשובע ולא קרוון. חיים גרוש:

אפר מאז לשתות חיים. בעו וישענה יום. גיל ספות במצואפדיום. דין קבבינו לילה ויום: חדר חסן ישענו מתנים. ותיקי מעש ובמצות מווננים. נבח ונסכים לרוב מבינים. חדים בשמחה ואוכלים למעדנים: טחי רקח לפניהם מתוחים. יין ורביש הסך

סליחות לפורים

נסבם . כליל עלי תמימים ונתחם . לחם רב ושמינים ממחים :
מעשה מרחשת יבתרו לבתרים . גופת בשאון מים בפירים . סובאים
עד פניהם צתורים עיניהם בשחר פרום בתרים : פרים ובני בקר
אוכלים . עלי אש ויין דלים . קול דצה וחרוה מגדילים . רנה וצחלה
ומתללים בתלילים : ששון ושמחה תלילה מעותדים : תאבים לאכול
ופלם חדים . אכלו שנתו ושברו הדדים . פי רוח והצלה עמד ליהודים .

ויעבור הכוס וגו' :

זה אל זה שואלים . זה אל זה ממקלים . איה פרים ואילים : אוכלים .
ישותים משתגעים ומתהוללים :

לאוכלי לביבות . ופניהם צרובות . גדוש וברוך :

- אוהזי כוסותי . ואוהבי אשישות . אומרים גדוש :
- בפיהם מעדנות ולפניהם מגדנות . אומרים ברוך :
- גבורים לשתות . כתות כתות . א"ג :
- דורשים בבשר . איזה היבשר . א"ב :
- הידד שואגים . ויין מוזגים . א"ג :
- ואוכלי משמינים . דשנים ורעננים . א"ב :
- זומרי זמירות . והזגי שירות . א"ג :
- תכלילי עינים . על בן שנים . א"ג :
- טורפים בכפם . בזעת אפם . א"ג :
- יושבי שלחנות . ובפיהם רננות : א"ב :
- כוסות זכרים . בידם נאמדים : א"ג :
- לובשי נכרים . והם מתנכרים : א"ב :
- נפשם שוקקה . הב הב זעלוקה . א"ג :
- סובאים וזוללים . ומתללים בתלילים . א"ב :

סליחות לפורים

- פניהם כשרפים . כחיות טורפים . א"ג :
- צלזים ממחים . לפניהם מתוחים . א"ב :
- קרפם נפוח . ופיהם פתוח . א"ג :
- רודים בעם . למעום טעם . א"ב :
- שורפי לבבות . כאש שלחבות . א"ג :
- תומכי קערות . תועים והסירות . אומרים ברוך :

לאוכלי לביבות . ופניהם צרובות . גדוש וברוך :

אזה המלך במסבו שגלתו דהביא ערומה . בעמה בו ובחרפה פניו
הכלימה . גזרה יצאה מדפניו במים לשפוך דמה : דת נתן
לבקש אשה לנסובה . חרסה נשאה חן בעיניו ותחת ושתה המליכה
ובאהבתה שגה וחמתו שככה : יד יהיר באשר גדלו המלך מכל
שרים ועבדים . השב לאבד זרע היהודים . מן ונשים ביום אחד
זקנים וילדים ימיני חלם כליל יחלוף מרום גזרה . פנס היהודים
לחכות פני גורא נחצר מלכות שקדה חרסה בנפש מרה : מלכה
בראותו אותה נחצר עצורה . גם מה לך אסתר עטוף בצרה . סלדה
בחילה בנפש מרה והפצה הסתירה . ערכה משתה פעמים והכינה :
פחים לרגל הצורר הממינה . צורר לברו עם המלך הזמינה : קולה
נתנה שם בדמעה . ראה צר ואויב ומם נחרוג עמי בערמה . שמם
המלך בשמעו וימלא חמה : תואר פני הצורר משהור אפל . יאחזו
רעד ולפני המלכה התנפל : המלך בשובו מביתו והמן על המטה
נזף : ויקצוף המלך מאור וחמתו נתכה . דבר אליו בחימה שפוכה :
הגם עמי בבית תקבול את המלכה : ל"א כילה עוד לדבר ותנה
תרכונה . יגיד למלך כי עץ בנה . בעבור מרדכי איש אמונה חייו
לתלות עליו צנה בלי המלה : זידון לבו הושם לו למעי מפלה קחל

סליחות לפורים

יום פורים זה יקר נכתר וגו' טוב לעמו נודע ביהודה ובישראל
 גדול שמו עד כן נגשרת אשר טוב מעמו תקר נפשונו מד
 מאכל ומשתה כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה פרים ולא ישתה
 אמת מה נתעב ונאלח הית מראה המן בתלותו על העץ אשר הכין
 אל מרדכי גבוה המשים אמה :

באורים בפירה	מראה המן	קקרי עבביש	מאה
כקנד עדים	מראה המן	קשעיר עזאל	מאה
כנגב בכדקרת	מיה	כובל באשפה	מאה
כדומן שנה	מיה	כטנוף כמסתרים	מאה
כדונו בחוצה	מיה	כקלב סת	מיה
כקציר יבש	מיה	כקפה מרה	מיה
כקענה כמקרב	מיה	כקחי מאוס	מיה
כקבוש צואה	מיה	כקענת מסארת	מיה
כקצר נתעב	מיה	כראש וקענה	מיה
כקנר סובס	מיה	כחולה על עץ	מיה

הן כל אלה פהיות העין על סכנו. והמן תקח ביהדותיה דורו, ראן ושמתי אשרי עון ראתה
 כי אלה הלא למשמע און מאבה נפשנו :

אשרי עון ראתה אכסר בלבוש מלכות הלא למשמע און מאבה נפשנו :

א ע ר	כבואה את המקד	ה לאתנ	א ע ר	קדרכי רובב	ה לאתנ
א ע ר	גדול ניהודים	ה לאתנ	א ע ר	גדחף לביתו	ה לאתנ
א ע ר	דרכש טוב לעמו	ה לאתנ	א ע ר	סוס נוחג	ה לאתנ
א ע ר	המן תלוי	ה לאתנ	א ע ר	עשרת בני המן	ה לאתנ
א ע ר	ושתי נהרנת	ה לאתנ	א ע ר	פניהם תלוי	ה לאתנ
א ע ר	תרכונת הקרים	ה לאתנ	א ע ר	צורר אכל	ה לאתנ
א ע ר	מבעת המקד	ה לאתנ	א ע ר	רצו לאחי	ה לאתנ
א ע ר	כתר אסתר	ה לאתנ	א ע ר	שפחה וקר	ה לאתנ
א ע ר	לבוש מלכות	ה לאתנ	א ע ר	תקפו ונבחרו	ה לאתנ

ומענתה אין לנו לא אחשוורש המלך ולא בנתן ותרש לא גאות
 רשע ולא דלבת עני. לא המן הרשע ולא ושתה המלכה.
 לא זרש ארורה. ולא תרכונה הקרים. לא טבעת המקד ולא יין
 משתינו לא כתר מלכה. ולא לבוש מלכות: לא סוס המקד. ולא

סליחות לפורים

עדת ישורן יצאו לאור מאפילה: ארוד שמו אבד ואמלל
 מרדכי ברוד שמו בפני ישרים מתלה. חללים ושמוחים כלנו
 בקריאת המגילה:

יום פורים זה הוכן לשמחה ומשתה כי ראש מבית רשע מהגת.
 על בן זאבקה ושבעת ושמוחת: כי אדם אין בארץ אשר עשה
 פורים ולא ישתה:

יום פורים זה. אורה ששון ושמחה ליהודים. חללים הכו אויביהם
 והאבירים. על בן נהיה כלנו עתידים: סעודה לערוך במאכל
 ובמשתה: כי אדם גור:

יום פורים זה. בפועל בפיו רשע נוקש. ממן פחים קרגלנו והיו
 דו למוקש על בן נאכל הכל באכול אש קש. עלה בעלה ען
 מתרתית דיומא. כי אדם:

יום פורים זה. געור צחן תמורת זר ראשו נשפך. יקר ונהנה אשר
 חפץ על ימיני נחפך: על בן גריק היום כל בר ופך פיגו נמלא
 במאכל ובמשתה. כי אדם:

יום פורים זה: דת נמן לשמוח בלב חדים. פימים אשר נחו פהם
 תיהודים. על בן נתעלם באהבים ונרוה דודים עלי נאכל ויין
 נשתה. כי אדם:

יום פורים זה. העביר המקד מבעתו וקמרדכי נתנו. לכתוב על
 תיהודים במוב געינו על בן מגדים יאבדו איש פרצונו קרוי
 וכרמך ויין משתה: כי אדם:

יום פורים זה. ויכו תיהודים בכל אויביהם. מפת חרב תרג ואבדן
 עשו בשוגאיהם על בן מיני מגדים לא ימוש מפייהם רש ושוע
 יחד מספים במשתה. כי אדם:

פירוט לפורים

אגרת ארזים: לא פרשנדרא תרפון ולא עזר תרחיים לא קרי
אגרת ורא ראוי קריב אחר לא שטר וארמקא ולא תרשיש ומרם:
ומצת חסרנו קרי אלה המה פורים הוח:

אגרת וראוי קריב אחר לא שטר וארמקא ולא תרשיש ומרם:
ומצת חסרנו קרי אלה המה פורים הוח:

אגרת וראוי קריב אחר לא שטר וארמקא ולא תרשיש ומרם:
ומצת חסרנו קרי אלה המה פורים הוח:
אגרת וראוי קריב אחר לא שטר וארמקא ולא תרשיש ומרם:
ומצת חסרנו קרי אלה המה פורים הוח:

תקלה רפחה. תורה רבא ופנה. זבואר שערות:

אגרת וראוי קריב אחר לא שטר וארמקא ולא תרשיש ומרם:
ומצת חסרנו קרי אלה המה פורים הוח:

אגרת וראוי קריב אחר לא שטר וארמקא ולא תרשיש ומרם:
ומצת חסרנו קרי אלה המה פורים הוח:

אגרת וראוי קריב אחר לא שטר וארמקא ולא תרשיש ומרם:
ומצת חסרנו קרי אלה המה פורים הוח:

אגרת וראוי קריב אחר לא שטר וארמקא ולא תרשיש ומרם:
ומצת חסרנו קרי אלה המה פורים הוח:

אגרת וראוי קריב אחר לא שטר וארמקא ולא תרשיש ומרם:
ומצת חסרנו קרי אלה המה פורים הוח: